Тошкент оқшоми

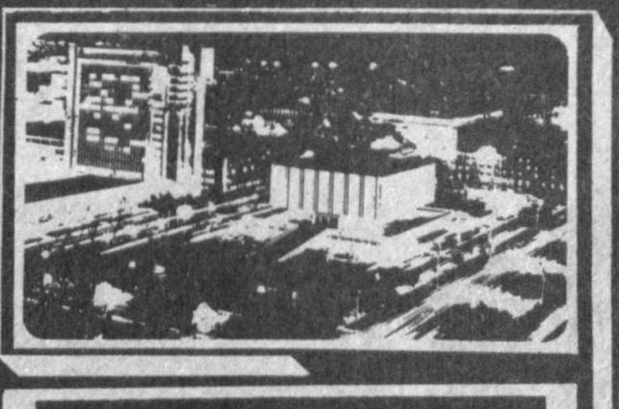

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 16 (8. 445) ◆ 1994 йил ◆ 7 февраль, душанба ◆ Сотувда эркин нархда

ОЛИС АЛЬБИОН ЯҚИН БЎЛИБ БОРМОҚДА

Тошкентга, Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов номига Британия Қироллиги тўғроси зарб этилган икки мактуб келди. Уларнинг бирини Букингем саройидан Буюк Британия қироличаси Елизавета II, иккинчисини — Даунинг Стритдаги Британия ҳукумати қароргоҳидан Бош вазир Жон Мейжор йўллаган.

Муҳтарам жаноб Президент,

13 декабрда йўллаган мактубингиз учун ташаккур, Лондонга сафарингиз муваффақиятли ўтганидан хурсандман. Сиздек мўътабар меҳмонни кутиб олиш бизга катта мамнуният бахш этди.

Мени ва оиламиз аъзоларини Ўзбекистонга таклиф этганингиз учун ҳам ташаккур билдираман. Малика Анна ўтган йилги Сизнинг меҳмондўстлигингизни доим эслаб юради.

Келажакда ҳам бундай борди-келдиларимиз давом этади, деб умид қиламан. Бизнинг ҳукуматимиз сизнинг Буюк Британияга ташрифингиздан кейин ўзаро муносабатларимизни янада мустаҳкамлашга интилаётганидан ҳам хабардорман.

Сизни дўст сифатида қадрловчи Қиролича

ЕЛИЗАВЕТА II.
Букингем саройи,
1994 йилнинг 17 январи.

Муҳтарам жаноб Президент,

13 декабрда йўллаган мактубингиз ҳамда ўтган йил ноябрь ойида Бирлашган қиролликка қилган сафарингиз якуни ҳақидаги илиқ сўзларингиз учун ташаккур.

Лондонга сафарингиз муваффақиятли ўтганидан ғоят хурсандман. Мен суҳбатларимиздан жуда катта мамнуният ҳиссини туйдим ва айниқса, Сизнинг ташрифингиз Британия компаниялари билан эътиборга лойиқ алоқалар боғлаш имконини берганидан алоҳида қаноат ҳосил қилдим.

Ўзбекистонга таклифингиз учун ташаккур. Мавриди келганда таклифингиздан фойдаланишдан умидворман ва келажакда вазирларимизнинг ўзаро борди-келдилари доимий тус олади, деб ишонаман. Бу икки томонлама муносабатларимизни кучайтириш, мамлакатларимиз ўртасидаги ўзаро манфаатли алоқаларни янада мустаҳкамлаш имконини беради.

Эҳтиром билан

Жон МЕЙЖОР,
Буюк Британия Бош вазири.
Лондон,
1994 йилнинг 18 январи.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

АДАБИЁТ, САНЪАТ ВА МЕЪМОРЧИЛИК СОҲАСИДА АЛИШЕР НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ МУКОФОТИНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Адабиёт, санъат ва меъморчилик соҳасида Ўзбекистон Республикаси давлат мукофотлари қўмитасининг 1994 йилги Алишер Навоий номидаги Давлат мукофотларини бериш тўғрисидаги таклифларига биноан,

адабиёт, санъат ва меъморчилик соҳасидаги энг яхши ижодий ишлар учун 1994 йилги Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Республикаси Давлат мукофотлари қуйидагиларга берилсин:

АДАБИЁТ СОҲАСИДА:

Абдулла Ориповга — «Мунождот» сайланма шеърий китоби учун;

Шукруллога — «Кафансиз кўмилганлар» хотира романи учун;

Барот Бойқобиловга — «Навоийнома» чоркитоби учун;

МЕЪМОРЧИЛИК СОҲАСИДА:

Шароф Рашидович Рашидовга — (марҳум) Тошкентдаги Халқлар Дўстлиги саройини бунёд этиш ғоясининг бош муаллифи ва ижодий раҳбари;

Асадулла Ашрабович Ҳўжаевга — (марҳум) меъморчилик-қурилиш мажмуи раҳбари;

Евгений Григорьевич Розановга — лойиҳа муаллифи ва меъморлар гуруҳи раҳбари;

Фарҳод Юсупбоевич Турсуновга — лойиҳа муаллифи, меъмор — Тошкентдаги Халқлар Дўстлиги саройи меъморчилик мажмуи учун;

Ҳошимхўжа Маҳамадиёровга — меъмор;

Улаш Жалиловга — бинокор, уста, қурувчи;

Абдушукур Сатторовга — дурадгор уста, қурувчи;

Мусо Ғуломовга — меъмор — Самарқанд вилояти Ургут туманида истиқлол руҳи ва халқ ташаббуси билан бунёд этилган миллий меъморчилик ва халқ амалий санъати мажмуи учун;

ХАЛҚАРО ИЖОДИЙ ҲАМКОРЛИК СОҲАСИДА:

Аҳсан Ботурга — туркиялик адабиётчи — Абдулла Қодирийнинг «Ўтган кунлар» романи таржимаси ва Абдулла Қодирий асос солган ўзбек романчилиги мактаби ютуқларини Туркия китобхонларига танитган ижодий ишлари учун.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.
Тошкент шаҳри,
1994 йил 4 февраль.

ХАЛҚАРО МУКОФОТ СОҲИБЛАРИ

Ўтган йили илмий-ташхис маркази олимлари учун самарали изланишлар даври бўлди. Чиндан ҳам II-Тошкент давлат тиббиёт институти ҳузурида фаолият кўрсатаётган ушбу марказ илмий жамоаси турли хасталикларни тез ва жуда аниқ белгилаш соҳасида қатор истиқболли тавсияларни тайёрлаб, кўплаб беморларга қайта ҳаёт бахш этишда фидойилик намуналарини кўрсатди.

Шуни мамнуният билан айтиб ўтиш керакки, марказнинг бу жўшқин фаолияти Америка Қўшма Штатлари халқаро Сорос жамғармаси аҳли эътиборини ўзига жалб этди. Жаҳондаги мамлакатлар олимлари тадқиқотларини қўллаб-қувватлаш билан яқиндан шуғулланиб келаётган мазкур нуфузли жамғарма таъсис қилган махсус мукофот бу шифобахш марказга ҳам насиб этди.

Акбар АЛИЕВ.

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

● Тошкентдаги Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университетида минтақавий банклар ўқув маркази таъсис ҳужжатлари имзоланди. Ўзбекистон, Қирғизистон ва Тожикистон республикалари 30 га яқин йирик давлат ва тижорат банклари ушбу минтақавий марказни молиявий қўллаб-қувватлашни зиммасига олдилар.

● Америка Қўшма Штатларининг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси Генри Ли Кларк Жиззах вилоятининг меҳнат жамоаларида бўлди.

● Сурхондарё вилояти қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг анъанавий ҳосил байрами бўлиб ўтди. Унда қўшни Тожикистон, Туркманистон ҳамда республикамиз вилоятларидан келган меҳмонлар ҳам иштирок этдилар.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● «Экосан» халқаро ташкилоти Россияда ҳам ўз бўлимини очишни мўлжалламоқда. Бу халқаро жамғарма раҳбари Ю. Шодиметов Ўзбекистоннинг Россиядаги элчихонасида бўлиб ўтган учрашувда буни маълум қилди. Ҳозирги пайтда «Экосан»нинг турли минтақаларда 20 тадан кўпроқ бўлими бор.

● Тожикистон ҳукумати таркибини такомиллаштириш режаланмоқда. Мамлакат Олий Кенгашининг навбатдаги сессиясида маблағларни иқтисод қилиш мақсадида ҳозирги 33 та вазирлик ва давлат қўмитаси қисман қисқартирилиб, 26 тага келтириш масаласи кўриб чиқилади.

● Қирғизистонда ер ва аграр ислоҳоти тўхтатилди. Давлат ва жамоа мол-мулкларини хусусийлаштиришда кўпдан-кўп қонунсизлик ҳоллари рўй берганлиги сабабли ана шундай қарорга келинди.

● Бугундан эътиборан Санкт-Петербургда нон ва нон маҳсулотларининг нархи ўртача икки бараварга ошди. Ҳукумат томонидан ун учун дотация ажратилиши тартиби бекор қилинганлиги нон баҳосининг кескин ошишига сабаб бўлди.

● Туркманистонда 1 февралдан бошлаб мамлакат ташқарисига пул жўнатишга рухсат берилди. Ўтган йили миллий валюта — манат муомалага киритилгандан сўнг бу почта хизмати тўхтатиб қўйилган эди.

● Шимолий флотда «ИЛ—38» ҳарбий самолёти фалокатга учради. Унинг етти кишидан иборат экипажи ҳалок бўлди.

ХОРИЖДА

● Собиқ Югославия Республикаси — Босния ва Герцеговинада аҳвол ғоят кескинлашиб кетди. Унинг пойтахти Сараевода аҳоли Бирлашган Миллатлар Ташкилоти томонидан жўнатилган инсонпарварлик ёрдамини олаётганда бозорда кучли портлаш рўй берди. Бунинг оқибатида ўнлаб кишилар ҳалок бўлди. Босния мусулмонлари бу жиноятда сербларни айблаб, БМТга уларга қарши қатъий чора кўришни сўраб, мурожаат этдилар.

● Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош котиби Бутрос Ғолий НАТО Бош котиби Манфред Вернерга мурожаат этиб, Шимолий Атлантика ҳарбий-ҳаво кучлари томонидан сербларнинг Босниядаги артиллерия нуқталарига зарба бериш масаласини ўрганиб чиқишни илтимос қилди.

● Туркия билан Покистон Бош вазирлари Босния ва Герцеговинадаги миллатлараро можарони тинч йўл билан ҳал этиш юзасидан мурожаат қабул қилдилар.

● Швейцария ўтган йили аҳоли жон бошига тўғри келадиган ялпи миллий маҳсулот миқдори бўйича жаҳонда биринчи ўринни эгаллаган. Бу мамлакатда аҳоли жон бошига тўғри келадиган ялпи миллий маҳсулот 33 минг АҚШ долларидан кўпроқ бўлган. Бу кўрсаткич бўйича Швейцариядан кейинги ўринларни Япония ва Германия эгаллайди.

● Уч йилдан бери Голландияда йилига салкам 1,5 миллионтадан велосипед сотилмоқда. Ҳозирги кунда ҳар бир голландиялик ҳисобига 1,5 тадан велосипед тўғри келаётган экан.

ИСТИҚЛОЛ ШАРОФАТИ ВА НАВОИЙ РУҲИ

Халқимиз орасидан чиққан ўлмас даҳо — Алишер Навоий туғилган қутлуғ сана арафасида Ўзбекистон бўйлаб ажойиб бир хушхабар тарқалди. Адабиёт, санъат ва меъморчилик соҳасида 1994 йилги Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Республикаси Давлат мукофотларини бериш ҳақидаги Ўзбекистон Президенти Фармони шу кунларда матбуотда эълон қилинди. Навоий мукофотига сазовор бўлган истеъдодли ижодкорларнинг юз минглаб мухлислари маданий ҳаётимиздаги бу катта ҳодисани қувонч билан кутиб олмоқда.

Раҳматли Шароф Рашидович Рашидов турғунлик даври деб аталган оғир йилларда Ўзбекистонда бунёд этилган кўпгина ажойиб биноларни қуришнинг ташаббускори ва ижодий раҳбари бўлган эди. Айниқса, жаҳон миқёсида тан олинган Тошкентдаги Халқлар Дўстлиги саройининг бунёд этилишида Ш. Р. Рашидов ҳам ғоявий, ҳам ижодий раҳбар бўлганлиги кўпчиликка маълумдир. Шунинг учун Ш. Р. Рашидовга ва унинг сафдошларидан бўлган ҳамда Халқлар Дўстлиги саройини бунёд этишда катта фидойилик кўрсатган раҳматлик Асадулла Ашрабович Ҳўжаевга Алишер Навоий мукофоти берилиши — яқин ўтмишга оид тарихий адолатни тиклашнинг яхши бир намунаси бўлди.

Албатта, бу улуғвор ва гўзал меъморчилик обидасини яратишда Евгений Григорьевич Розанов, Фарҳод Юсупбоевич Турсунов каби таниқли меъморларнинг истеъдодлари алоҳида ўрин тутади. Шунинг учун улар ҳам Ўзбекистондаги бадиий ижод учун бериладиган энг олий давлат мукофотига ҳақли равишда сазовор бўлдилар.

Бундан беш-олти йил аввал бизнинг бошимизга «ўзбек иши» деган ном билан ёлғон тухматлар ёғдирилган пайтларда Халқлар Дўстлиги саройини бунёд этган ижодкорларга ҳам асоссиз бўҳтонлар тақилган эди. Мана, бугун Ўзбекистон истиқлоли ўзининг қудрати ва шарофати билан ҳақиқат нимада эканлигини, адолат қандай бўлишини бутун оламга намойиш қилмоқда.

Бу йилги Алишер Навоий мукофотига сазовор бўлган Абдулла Орипов ўзининг «Муножот» деб аталган шеърий китобидаги энг яхши асарлари билан Ўзбекистон истиқлолини маънавий жиҳатдан тайёрлаган суюкли шоирларимиздандир. Унинг «Нега севаман мен Ўзбекистонни?», «Ўзбекистон Ватаним маним» каби ватанпарварлик руҳидаги шеърлари ойнинг ўн беши қоронғи бўлган қарамлик йилларида ёруғ нур бўлиб чақнаган ва Миллий уйғониш руҳини минглаб кишиларимиз онгига сингдирган эди. Шоирнинг «Муножот», «Биринчи муҳаббатим» каби китобхонлар ёд айтиб юрадиган машҳур лирик шеърлари кишиларимизнинг маънавий дунёсини бойитади. Шоир кейинги йилларда яратган «Ҳикмат садолари» деб аталмиш туркум ҳам имону эътиқод ва аҳлоқий поклик мавзуларини катта истеъдод кучи билан очиб берган теран бадиий асарлардир. «Муножот» тўплами Абдулла Орипов ижодининг энг ёрқин томонларини қамраб олганлиги учун мамлакатимизнинг олий адабий мукофотига шу китоб муносиб кўрилганлиги ҳар жиҳатдан тўғри бўлди.

Шукрулло аканинг «Кафансиз кўмилганлар» хотира романига ҳам Алишер Навоий номидаги Давлат мукофоти берилгани истиқлол руҳининг қудратини намоён қилади. Қатағон даврларда халқимиз қанчалик оғир фожеаларни бошдан кечирганлиги бу асарда муаллифнинг ўзи ва яқин кишилари зиммасига тушган беҳисоб азоб-уқубатлар тасвири орқали очиб берилади.

Қатағон даврларида авж олган зўравонлик, риёкорлик, инсон ҳуқуқларини топташ, бегуноҳ одамларни умрбод қамоқда тутиш ва маҳв этиш лавҳалари ушбу китобда кишини ларзага келтирадиган тафсилотлари билан ҳикоя қилинган. Узоқ вақт халқдан яшириб юрилган бу ҳақиқатларнинг энди ҳужжатли китоб шаклида босилиб чиқиши ва Алишер Навоий мукофотига сазовор бўлиши истиқлол бизга эркин нафас олиш ва ҳақиқатни қадрлаш имконини берганлиги туфайлидир.

Алишер Навоий руҳидан мадад олиб ижод қилиш Абдулла Қодирий ва Ойбекдан бошланган яхши анъанадир. Бугунги ўзбек адабиётининг янги-янги авлодлари шу қутлуғ анъанани астойдил давом эттираётганини Барот Бойқобиловнинг ўн йил меҳнат қилиб ёзган «Навоийнома» шеърий асарида кўрамиз. Тўрт китобга тизилган ўнлаб минг байтларда Алишер Навоийга аталган маънавий ворислик меҳри алоҳида ўрин тутади. Бу асарда Алишер Навоийнинг қадрдон дўсти Султон Ҳусайн Бойқаро образи аввалги даврларга хос синфийлик қолипидан озод қилинади ва тарихий ҳақиқатга биноан янгича талқин этилади. Барот Бойқобиловнинг «Навоийнома» асари Алишер Навоий мукофоти билан тақдирланиши барча адабий авлодларни ҳазрат Алишернинг ижодкорлик даҳосига ва инсонпарварлик руҳига ҳамиша содиқ бўлишга чорлайди.

Истиқлол шарофати билан шаҳару қишлоқларимиз дунёда такрори йўқ гўзал қиёфалар кашф этмоқда. Бу жиҳатдан Самарқанд вилоятининг Ургут туманида халқ ташаббуси билан бунёд этилган миллий меъморчилик ва амалий санъат намуналари бутун мамлакатимизнинг эътиборини ўзига тортаётгани тасодиф эмас. Ургутликлар давлат бюджетидан ажратиладиган маблағлар ёнига ўз жамғармаларини ҳам қўшиб, ҳашар йўли билан ажойиб мактаблар, болалар боғчалари, кутубхона, шифохоналари, меҳмонхона, ҳаммом, бозор расталари қурганлар. Булар ҳаммаси ягона бош режага кўра, замонавий меъморчилик санъатининг талабларига жавоб берадиган қилиб яратилган. Бу биноларнинг ташқи деворлари бадиий ғиштқорлик ва тошторошлик услублари билан чиройли қилиб безатилган. Шифтлари, эшик ва дарвозалари эса қандакорлик санъати билан гўзаллаштирилган. Турфа рангли миллий нақшларнинг оловдай ёниши кишида унутилмас таассурот қолдиради. Халқимизнинг талантларга нақадар бойлиги биргина Ургут туманида сўнгги бир неча йил ичида барпо этилган биноларда яққол кўзга ташланади. Шу истеъдод эгаларидан тўрт кишига — меъморлардан Хошимхўжа Маҳамадёров ва Мусо Ғуломовга, қурувчи усталардан Абдушукур Сатторов билан Улаш Жалиловга Алишер Навоий мукофоти берилиши — уларнинг алоҳида хизматларини юксак даражада рағбатлантириш рамзидир.

Айни вақтда бу мукофот 300 мингдан ортиқ аҳолиси бўлган бутун Ургут туманига, унинг бунёдкор халқи ва раҳбариятига ҳам берилгандек қабул қилинса янада яхшироқ бўлади.

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Давлат мукофоти аллақачон халқаро миқёсига чиққанлиги кўпчиликка маълум. Бу йил халқаро ҳамкорлик соҳасидаги Навоий мукофотига туркиялик истеъдодли адабиётчи, «Ўтган кунлар» романининг таржимони Аҳсан Ботур сазовор бўлди. Энди 35 ёшга кирган Аҳсан Ботур сўнгги бир йил давомида «Ўтган кунлар»дан ташқари Ойбекнинг «Навоий», Одил Ёқубовнинг «Улуғбек хазинаси», Шукруллонинг «Кафансиз кўмилганлар» романларини туркчага таржима қилди ва уларнинг кўпчилигини «Арт» нашриётида чоп эттирди. Унинг ғайрат ва салоҳият билан қилган таржималари турк китобхонлари томонидан яхши кутиб олинганини шундан билиш мумкинки, қардош мамлакатнинг м и л л и о н нусхада чиқадиган энг нуфузли «Туркия» газетаси «Ўтган кунлар»ни ўз саҳифаларида бир неча ой давомида бобма-боб нашр этди. «Кафансиз кўмилганлар» эса Аҳсан Ботур таржимасида Туркиянинг «Таржимон» деб аталадиган яна бир машҳур рўзномасида китоб бўлиб чиққандан сўнг 500 минг нусхада чоп этилди.

Туркиянинг «Арт» нашриёти Аҳсан Ботур таржимасида яна 20 га яқин ўзбек ёзувчиларининг асарларини Туркия халқига етказиб беришни режалаштирганлиги ҳақида матбуотимиз саҳифаларида ёзилди. Шуларнинг ҳаммасини ҳисобга олганда Аҳсан Ботурга Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Давлат мукофотининг берилиши илдизи бир, тили, дили беҳад яқин икки халқнинг ўзаро меҳру-оқибатини янада мустаҳкамлашга хизмат қиладиган олижаноб иш деб баҳоланишга муносибдир.

Юртбошимиз ташаббуси билан таъсис этилган Алишер Навоий номидаги Давлат мукофотларининг берилиши адабиёт, санъат ва меъморчилигимизга кўрсатилган улкан ҳурмат ва ғамхўрлик тимсолидир.

Умид қиламизки ижодкор зиёлиларимиз бу ғамхўрликка жавобан янада катта ғайрат билан ижод қиладилар ва халқимизнинг маънавий қадриятлар хазинасини бойитадиган янги-янги дурдона асарлар яратадилар.

Пиримқул ҚОДИРОВ,
Адабиёт, санъат ва меъморчилик соҳасидаги Давлат мукофотлари қўмитаси раиси.

НОРВЕГИЯ УЗРА ЎЗБЕКИСТОН БАЙРОҒИ

Маълумки, бу йилги қишки Олимпиада ўйинларида Ўзбекистон Республикаси спортчилари илк бор мустақил давлат жамоаси сифатида иштирок этадилар. Биз бундай муҳим, нуфузли мусобақага кўрилган тайёргарлик ҳақида сўзлаб беришни илтимос қилиб Ўзбекистон Республикаси Миллий Олимпия комитетининг вице-президенти Игорь Петрович Барабанга мурожаат қилдик.

— Лиллехаммер шаҳрида ўтадиган XVII қишки Олимпиада ўйинларига тайёргарлик кўриш ниятида ташкил этилган махсус қароргоҳ Ўзбекистон Республикаси Жисмоний тарбия ва спорт давлат комитети раиси Собир Рўзиев бошчилигида қатор тадбирларни амалга оширди. Миллий Олимпия комитети ижроия комитети яқинда ўтказилган йиғилишида Норвегияга борадиган республикамиз делегацияси таркибини тасдиқлади. Қишки спорт турлари ватанида диёримиз шарафини фристайлчиларимиз ва муз устида фигурали учиш усталари ҳимоя қиладилар.

Жаҳон Кубогининг бир неча бор ғолиби Лина Черязовадан ташқари вакилларимиздан Сергей Бренер, Лариса Удодовалар фристайл бўйича дастурда қатнашадилар.

Фигурали учиш бўйича эса Ватанимиз байроғи остида Алики Стергиаду ва Юрис Разгуляев, шунингдек, ёш спортчилар Динара Нурдбоева — Муслим Сатторов жуфтлиги ўз санъатини намойиш қилади. Алики ва Юрисни мухлисларга таништириб ўтиришнинг ҳожати бўлмаса керак. Уларнинг ўсмирлар ўртасида жаҳон чемпиони, Осиё Кубогининг икки карра ғолиби эканликлари, Прагада катталар ўртасида ўтказилган жаҳон чемпионатида кучли ўнликдан ўрин олганликлари яхши маълум. Маълумки, белгиланган Халқаро низомга кўра, айрим бир давлат вакиллари жаҳон чемпионатида кучли ўнликка кира олса, Олимпиада ўйинларига яна бир жуфтликни тавсия этиш ҳуқуқига эга бўлади. Стергиаду ва Разгуляевнинг Чехиядаги йирик ғалабаси Сатторов ва Нурдбоева жуфтлигига ҳам Лиллехаммер томон йўл очди. Ҳар икки жуфтлик ҳам мураббийлар Наталья ва Евгений Рохин раҳбарлигида машғулот ўтказадилар.

Ўзбекистон миллий терма жамоасининг либослари Россиянинг «Инфраспортсервис» фирмаси томонидан тайёрланган. Бундан ташқари Американинг «Харт» ва Германиянинг «Маркер» фирмалари фристайлчиларимизга юқори сифатли спорт анжомлари тақдим этдилар.

Спортчиларимиздан умидимиз катта. Бутун Ўзбекистон уларнинг Олимпиада ўйинларида муваффақият билан иштирок этиб ишончимизни оқлашларига кўз тикиб турибди. Республикамиз Президенти спортчиларимизнинг сафарлари билан боғлиқ харажатларнинг ўз вақтида ва етарли миқдорда ажратилишини шахсан назорат қилиб турдилар. Бу ҳам вакилларимизга бўлган юксак эътибордан дарак беради.

Лиллехаммер Олимпиадаси Ўзбекистон Республикаси овозини дунё бўйлаб янада жаранглаб янграшига замин яратажак улуғвор чўққилардан биридир. Мағрур чўққиларни забт этиш учун эса шерюрак ўғлону, мардона қизлар зарур. Норвегияга йўл олган спортчиларимиз ана шундай марду майдонлардан.

⊙ Лиллехаммер Олимпиадасига бағишланган саҳифа билан газетанинг тўртинчи саҳифасида танишасиз.

Футбол

МЎЪЖИЗА РЎЙ БЕРМАДИ

Москвада бўлиб ўтган Ҳамдўстлик мамлакатлари Кубоги турнирининг финал баҳсида маҳаллий «Спартак» ва Фарғонанинг «Нефтчи» жамоалари куч синашдилар. Ўйин 7:0 ҳисобида россияликлар фойдасига ҳал бўлди. Лекин учрашувнинг қай тарзда ўтганини мухлислар ойнаи жаҳон орқали томоша қилганликларини ҳисобга олиб батафсил тўхталиб ўтирмай, айрим мулоҳазаларимиз билангина ўртоқлашмоқчимиз.

«Нефтчи» турнир давомида ўзини ўйин услубига эга жамоа сифатида намоён эта олди. Дастлабки учрашувларда қозонилган йирик ҳисобдаги ғалабалар фарғоналикларнинг миллий чемпионатда ҳам тасодифан ғолиб чиқмаганликларини исботлади. Финал учрашувига келадиган бўлсак, унда «Нефтчи»нинг ғалаба қозонишига фақат мўъжизагина ёрдам бериши мумкин эди. Чунки «Спартак»нинг айни кунларда Европа қитъасида тан олинган жамоа эканини, маҳорат бобида ҳам фарғоналиклардан анча устунлигини ҳаммамиз яхши биламиз. Лекин айнан «Нефтчи» Ўзбекистон футболининг ички имкониятлари доираси кенг эканлигини кўрсатди.

Яна бир нарса: ёдингизда бўлса, Ҳамдўстлик мамлакатлари Кубогида илк бор Тошкентнинг «Пахтакор» жамоаси қатнашиб, муваффақиятсизликка учраганди. Ўшанда жамоа бош мураббийсидан буни изоҳлаб беришни сўраганимизда, у, учрашувларнинг сунъий қопламали майдонда ўтказилганигина муваффақиятсизлигимиз сабаби бўла олади, дея эътироф этганди. Қарангки, фақат майдон ҳолати эмас, жамоа маҳорати-ю, мураббий кўрсатмалари ҳам ҳал қилувчи кучга эга экан. Буни Фарғонанинг «Нефтчи» жамоаси шараф билан исботлади.

Шуҳрат ЗОКИРОВ.

«ТУРОН ЧЕЧАГИ» МУВАФФАҚИЯТИ

ЎЗБЕКИСТОН Ёзувчилар уюшмаси Бадиий адабиётни тарғиб қилиш бюроси қошидаги «Турон чечаги» ашула ва рақс дастасининг тузилганига ҳали унчалик кўп вақт бўлгани йўқ. Хушовоз хонанда Бахтиёр Холхўжаев раҳбарлигидаги даста ўтган қисқа муддат мобайнида халқимиз орасида ном таратиб улгурди. Бахтиёр Холхўжаев эса Аҳмад Яссавий ҳикматларидан иборат янги қўшиқлари туркуми учун халқаро Яссавий мукофотига сазовор бўлди.

«Ўзбектелефильм» студияси «Турон чечаги» дастаси ҳақида икки қисмдан иборат фильм яратди. Куни-кеча Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг мажлислар залида ушбу «Бахтиёр Холхўжаев» деб номланган фильмнинг кенг жамоатчиликка тақдими бўлиб ўтди. Фильм айни пайтда она Ватанимизнинг сўлим гўшаларини кўз олдимизда акс эттиради. Зотан, фильм Бахтиёр Холхўжаевнинг ватани Гараша қишлоғида, хушманзара Чимёнда суратга олинган.

Даста ижросидаги «Сен борсан», «Туроғ йўқолмас», «Она тилим», «Дилбарим», «Яна келди мен кутган баҳор», «Ошиқ йигит», «Онажонинг сенга интизор» сингари дилрабо қўшиқлар, ажойиб рақслар лентага кўчирилган.

Намойиш сўнгида профессор Норбой Худойберганов, қўшиқчи шоир Нормурод Нарзуллаев, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Шукрулло ва бошқа ўртоқлар сўзга чиқиб, ҳозирги иқтисодий қийинчилик даврида шундай кинофильмнинг яратилишини ижобий баҳоладилар.

Тоҳир МАҲКАМОВ.

ТЎЛОВ ТАРТИБИ ЎЗГАРДИ

Р. И. АИТОВА,
Тошкент шаҳар электр тармоқлари корхонасининг бошлиғи:

— Шу йил 1 февралдан бошлаб электр энергиясига тўлов ҳақи ўзгарди. Эндиликда 1 киловатт-соат электр энергияси 10 сўм-купон бўлди. Бироқ, аҳолига қулайлик туғдириш мақсадида январь ойида фойдаланилган энергия учун 10 февралгача 1 киловатт-соатга 4 сўм-купондан, яъни эски нархда олинади. Бу муддатдан кейин эса тўлов янги тариф бўйича қабул қилинади.

Газ плиталари ўрнига электр плиталаридан фойдаланаётган кўп қаватли уйларда яшовчиларга тўлов тарифи 1 киловатт-соатга 5 сўм купон қилиб белгиланди.

Албатта, коммунал хизмати, хусусан электр энергиясидан имтиёзли фойдаланаётган шаҳарликлар учун бундай имтиёз ўз кучини сақлаб қолади. Лекин бунда бир нарсани эслатиб ўтиш жоиз. Имтиёзли тариф 110 киловатт-соат қилиб белгиланиб, бундан ортиқ ёқилган электр энергияга фуқаролар умумий тартибда ҳақ тўлайдилар.

** Ярашгани сизники*

ШЕРИКЛАР ЎЗИМИЗДАН

«Паризод» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида 2100 дан ортиқ чеварлар ишлашади. Улар ўзларининг самарали меҳнатлари билан корхона шарафини оқлаб келишяпти. Масалан, тикувчилар ўтган йили режага кўра, 5 миллиард 259 миллион сўмликка яқин маҳсулот ишлаб чиқаришлари керак эди. Бу маррани улар ортиғи билан уддалашди.

Йил бошидан юксак натижаларни қўлга киритишни орзу қилган корхона меҳнат аҳли январь ойи режасини 947 миллион 300 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш билан адо этишди. Бу белгиланганидан анча кўпдир.

— Бирлашма муваффақиятига Кўкча, Сижжак ва Боғистондаги филиалларимиз ҳам муносиб улуш қўшиб келишмоқда, — дейди бош муҳандис Баҳодир Саидов.— Февраль ойи режасини ҳам ортиғи билан адо этамиз. Буни ишонч билан айтаётганимнинг сабаби чунки биз бу йўлда бир қатор чора-тадбирларни олдиндан кўриб қўйганмиз. Илгарилари бизга Россиянинг узоқ шаҳарларидан хом ашё келтириларди. Кейинги вақтларда шерикларимиз шартномани тез-тез бузадиган бўлиб қолишди. Корхона меҳнат аҳли бу мушкулликларни енгиб ўтиш мақсадида Тошкент тўқимачилик комбинати, Наманган ва Бухоро ип-газлама комбинатлари билан ўзаро алоқа боғлади. Бундай шартнома биз учун икки томонлама қулайлик турдирмоқда. Биринчидан, маҳсулот корхонага ўз муддатида етиб келаётган бўлса, иккинчидан, унинг нархи ҳам олдингисига нисбатан анча арзонга тушмоқда.

Албатта, ишчиларга етарли шароит яратиб берилган, улар қийналмайдиган жойда унумдорлик ҳам яхши бўлади. Шуни назарда тутиб, тикувчиларимизни ижтимоий ҳимоя қилиш ва муқим иш билан таъминлаш учун қўлимиздан келганча ҳаракат қиляпмиз. Болали аёлларимиз бирлашма қошидаги учта боғча-яслидан фойдаланишмоқда.

 Ишчи ва хизматчиларнинг ойлик маошларига қўшимча уларга тушлик ва йўлкира пуллари мунтазам тўланмоқда.

Ҳозирги кунда корхонада бешта тикув цехи, шунингдек бичув, тайёрлов ва тажриба-синов цехлари фаолият кўрсатиб турибди. Уларда тикилаётган маҳсулотларга зийрак назар ташлаган киши бу буюмлар бундан уч-тўрт йил олдингисидан тубдан фарқ қилишини сезиб олади.

— Сир эмаски, маҳсулотларимиз нархи тобора ошиб боряпти, — дейди 4-тикув цехи бошлиғи Орзухон Ўлмасова. — Шундай экан, харидорларга нархига яраша буюм тайёрлаб беришимиз керак. Ана шундагина улар корхонамиз маркаси туширилган маҳсулотларни севиб харид қилишади. Сифати ёмон, эски модадаги ҳар қандай кўйлакни (бунинг устига нархи осмонда бўлса) ким ҳам сотиб оларди дейсиз. Шу мақсадда буюм турларини тез-тез ўзгартириб, янгилаб турибмиз. Бу борада бизга тажриба-синов цехининг янгилик изловчилари яқиндан ёрдам кўрсатишяпти. Улар билан ҳамкорликда янги йилдан бери тайёрланадиган буюмларимизнинг 68 фоизини янги модага алмаштирдик. Ҳозир корхона конвейеридан чиқаётган хоҳлаган кўйлак ёки плашингизни олиб кўринг, чет элникидан мутлақо қолишмайди. Маҳсулотларимизнинг харидоргирлиги, уларнинг дўкон пештахталарида узоқ туриб қолмаётганлиги ҳам шуни исботлаб турибди.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

СУРАТЛАРДА: бирлашманинг Ҳанифа Дадамуҳамедова бош бўлган тикувчилик цехи чеварлари янги тайёрланган маҳсулот сифатини кўздан кечиришмоқда; пешқадам тикувчи Дилфуза Ғойибназарова; «Шундай аҳил жамоада меҳнат қилаётганимдан бахтиёрман», дейди тажриба-синов цехининг ёш мутахассиси Зуҳра Исмоилова.

Козим Ўлмасов суратлари.

** Меҳнат биржаларида*

ИШГА ЙЎЛЛАНМА КЕРАКМИ, МАРҲАМАТ!

Жаҳон Обидова кўчасининг Бодомзор бекати рўпарасидаги тўққиз қаватли бино атрофи кўпинча одамлар билан гавжум бўлади. Улар худди шу ерга жойлашган Юнусобод туманига қарашли меҳнат биржасига ўзларибоп иш излаб келиб кетаётган ишчи ва хизматчилар.

— Ҳозир баъзи корхона, ташкилот ва муассасаларда иш ўрни қисқартирилиши, туфайли биржамизга иш излаб келувчилар сони кўпайиб бормоқда, — дейди бизга унинг директори Муҳайё Имомова. — Агар бизга ўтган йили 1795 киши мурожаат қилган бўлса, улардан 1022 таси ўзига керакли иш билан таъминланди. 603 та иш изловчига эса ишсизлик нафақаси белгиланди.

Муҳайё опадан нафақа белгилашдаги қонун-қоидалар ҳақида сўраганимизда бизга қуйидагича тушунтириш берди.

— Ишчи ёки хизматчи меҳнат биржамизга келиб рўйхатдан ўтган кундан бошлаб ўн бир кун давомида ўз касби бўйича иш топиб беролмасак унга ишсизлик мақоми берилиб, олти ойгача нафақа билан таъминлаймиз. Шу муддат давомида унга ўзи ёқтирган касби бўйича иш топиб беришга ҳаракат қиламиз. Нафақа миқдори эса ишчи ёки хизматчининг ўртача ойлигидан келиб чиққан ҳолда белгиланади. Биржамизнинг асосий вазифаси ҳам шунга монанд. Вақтинча иш билан банд бўлмаган аҳолини ишга жойлаштириш ва уни ҳимоялашдан иборатдир.

Биржанинг ташкил этилганига эндигина уч йил бўлди. Унинг бешта бўлимида бугунги кунда 32 та ходим фаолият кўрсатмоқда. Улар томонидан ҳар йили бир марта «Бўш иш жой ва вакант ўринлар» кўргазмаси ташкил этилади. Бунда жуда кўплаб кишилар ўз касблари бўйича ишга жойлашиб олишади.

— Навбатдаги кўргазмамиз февраль ойининг ўрталарида ўтказилади. Ҳозир унга тайёргарлик кўряпмиз, — дейди Муҳайё Имомова.

Биз меҳнат биржаси эшиги олдида гурунглашиб турган кишилар билан суҳбатлашдик.

— Бугун мен ўзимбоп иш топилганидан бениҳоя хурсандман, — дейди Ҳусан Ҳусанхўжаев. — Меҳнат биржаси хизматчилари ёрдамида Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмасига касбим бўйича ишга жойлашдим.

Унинг ҳамроҳлари Фурқат Муҳиддинов — «Пардозлаш» трестига, Тўйчи Зокиров — 2505 автоколоннага, Ирина Рикова эса Ҳамза алоқа узелига ишга йўлланма олишибди.

Маҳмуд ОРИПОВ.

СУРАТЛАРДА: Юнусобод тумани меҳнат биржаси фаолиятидан лавҳалар.

Ҳаким Солиҳов суратлари.

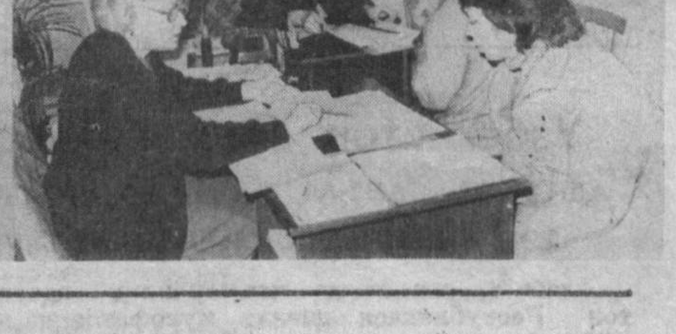

** ХДП: туман кенгашларида*

ИСТИҚБОЛ ДАСТУРИ

Яккасарой туман партия ташкилоти иш бошлаганига икки йилдан ошди. Бу қисқа давр ичида ташкилотимиз нималарга эришди? Бу саволга жавоб олиш учун мисоллар, рақамларга мурожаат қилган маъқул. Бугунги кунда туманда 89 бошланғич партия ташкилоти мавжуд бўлиб, у ўз сафларида 1700 нафар Халқ Демократик партияси аъзоларини бирлаштиради. Маҳаллаларда эса 10 та ҳудудий бошланғич партия ташкилоти тузилган. Туман кенгаши ўз ишида оддий партия аъзоларига таянган ҳолда фаолият кўрсатмоқда.

Яккасаройликлар биринчилардан бўлиб маҳаллий ўз-ўзини бошқаришнинг янги тизимини ўзлаштирдилар. 35 та маҳалла йириклаштирилиб, 17 тага келтирилди. Улар 6 та маҳаллий бошқарув комитетига бирлаштирилди. Уларнинг ҳар бирига «кичик ҳокимлар» раислик қилишади. Улар ҳоким томонидан танланиб, ўз ҳудудларидаги барча вазифаларни ва масалаларни аҳоли манфаатларидан келиб чиққан ҳолда ҳал этадилар. Уларга маълум ваколатлар берилган ва масъулият ҳам юклатилган.

Маҳаллий бошқарув комитетлари раисларининг барчаси партия аъзоларидир. Туман кенгаши Президентимиз Ислом Каримов раислик қилаётган Халқ Демократик партияси сиёсатини, мамлакатимизни тараққий этган давлатлар қаторидан ўрин олишига қаратилган иқтисодий ва ижтимоий ислоҳотлар мазмуни ҳамда моҳиятини халқ онгига сингдиришда, аҳоли ўртасида сиёсий ишларни ташкил этишда бевосита уларга таянмоқда.

Туман кенгаши корхона ва муассасалар бошланғич партия ташкилотлари билан ҳам мустаҳкам алоқа боғлаган. Яқинда қатор корхоналар партия ташкилотлари билан ҳамкорликда корхоналарни хусусийлаштириш бўйича жамоатчилик фикрини ўрганди, боғчалардан бирида давлат тилини ўрганишнинг аҳволи билан қизиқилди. Ўрта бўғин раҳбарларининг шахсий фазилатлари ўрганилди. Бунинг натижасида туман кенгаши билан йирик корхоналар маъмурияти ўртасида ҳамкорликда иш олиб бориш юзасидан шартнома тузилди. Ҳозирги кунда шунга ўхшаш шартномалар 10 та ташкилот билан тузилди. Уларнинг шартларида туман кенгаши фаолияти меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоялаш ва бозор иқтисодиётига мослашувига таъсир кўрсатишга қаратилиш кўзда тутилган.

Шунинг учун туман кенгаши ташаббуси билан ҳокимлик билан ҳамкорликда аҳолини ижтимоий ҳимоялаш ва ижтимоий мослашувига таъсир этувчи жамоатчилик комиссиялари ташкил этилди. Улар барча меҳнат жамоаларидаги, маҳаллалардаги фуқаролар, айниқса ёрдамга муҳтожларнинг кайфиятларини ўрганадилар. Ижтимоий тадқиқотлар олиб боришади. Давра суҳбатлари, очиқ хатлар кунларини, жамоатчилик асосида қабулни ташкил этиш, бу ишни яхшилашга қаратилган тавсиянома-таклифларни ишлаб чиқадилар. Меҳнат жамоаларига, уларнинг раҳбарларига, маҳаллий бошқарув органларига ижтимоий дастурларни ишлаб чиқиш ва амалга оширишда ёрдам кўрсатадилар.

Шуни айтиш керакки, туман кенгаши аҳолининг қувонч ва ташвишларига шерик бўлишга интилмоқда. Ота-онасиз қолган болалар учун ўтказилган янги йил тадбирида иштирок этиб, бундай тадбирларни тез-тез ўтказиб туришга, болалар балоғат ёшига етгунча улар ҳақида ғамхўрлик қилишга қарор қилди. Шундай қилиб, туман кенгаши ижроия бюросининг туман ҳокимлиги билан ҳамкорликда «Ота-она ғамхўрлигидан маҳрум бўлган болалар ва кам таъминланган оилаларни корхона ва ташкилотларга бириктириб қўйиш тўғрисида» қабул қилган қарори юзага келди. «Паризод», «Ўзбекгазқурилиш» ишлаб чиқариш бирлашмаси, 1-пойабзал фабрикаси каби жамоалар болаларга омонат дафтарчалари очишди. Янги йилда совға-саломлар ҳадя этишди. Вақтлар ўтиб, болалар вояга етгач, улар ушбу жамоаларнинг ҳақиқий аъзоларига айланиши турган гап. Ахир, бугунги кунда амалга оширилаётган ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, уларни ҳар томонлама бойитиш келгуси авлодларимизнинг вазифаси. Қонун доирасида ёшлар манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган сиёсатни ишлаб чиқиш ва амалга оширишга алоҳида эътибор берилаётганининг боиси ҳам аҳа шундан: туман кенгашининг ижроия бюроси Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи туман комитети, ҳокимлик билан ҳамкорликда тасдиқлаган «Ёшлик ва истиқбол» дастури ёш авлодни тарбиялаш соҳасидаги биринчи галдаги вазифаларни ўз ичига олади.

Туман кенгаши ўз фаолиятини оммавий-сиёсий, тарғибот ишларини жонлантиришга, Олий Мажлисга сайловларга тайёргарликни авж олдириш, маҳаллий ҳокимият идоралари обрўйини мустаҳкамлашга, маҳаллий ўз-ўзини бошқарув ишларида фаол қатнашишга қаратмоқда, омма орасида бўлишга интилмоқда.

Азимжон ОРИФЖОНОВ,

Ўзбекистон Халқ Демократик партияси Яккасарой тумани Кенгашининг биринчи котиби.

Маҳалла котиби эртаю-кеч аҳоли билан тиллашади. Шу ўринда ўз маҳалласи аҳолисини беш қўлдек биладиган, узоқ йиллар котибалик қилиб келаётган хотин-қизларимиз ҳақида ҳар қанча фахрланиб гапирсак ҳам оз. Ана шундай инсонлардан бири Собир Раҳимов туманидаги «Янги турмуш» маҳалласининг котибаси Муҳаббат Исломовадир. Бу дилкаш, ширинсухан аёл 1960 йилда маҳалламизга келин бўлиб тушган пайтдан бошлаб котибалик қилади. Мана шунга ҳам 34 йил бўлаяпти.

** Бу киши— биздан*

КОТИБА МУҲАББАТ ОПА

Муҳаббат опа бугунги кунда 69 ёшга қадам қўйди, десангиз ҳеч ким ишонмайди. Агар ишингиз тушиб у кишининг олдиларига борсангиз, уни битказмай қўймайди.

Муҳаббат опа Исломованинг маҳалла комитетида бажарадиган ишлари анчагина. Қачон идорага чиқсангиз доимо иш устида учратасиз. Унинг иш столи устида маҳалла аҳолисини ҳар йили рўйхатга олиш дафтари, турли маълумотномалар ва уй дафтарига қайд қилиш рўйхати, бошқа бир қатор аниқ ҳужжатларга кўзингиз тушади.

У чиндан ҳам тажрибали котиба ҳисобланади. Бу тиниб-тинчимас аёл бўш қолди дегунча, ер, сув, газ, Давлат суғуртаси ва бошқа солиқларни ҳар йили маҳалла аҳлига ўз вақтида тарқатиб, йиғиб олинган солиқ тўловларини туман молия бўлими кассасига топширади. Маҳалла хотин-қизларини «Наврўз» ва бошқа байрамларни биргаликда нишонлашга олдиндан жалб қилади.

Бир-биридан ширин-шакар набираларнинг бувиси, бир ўғил ва бир қизнинг онаси Муҳаббат опа Исломова ҳамон сафда. Ҳамон эл-юрт, халқ ишига камарбаста.

Абдулла ТОЛИПОВ.

Темир йўл транспорти, айниқса, йўл хўжалиги ходимларини ҳозир бир нарса ўта ташвишга соляпти. Гап темир йўл усти ва атрофида қаровсиз ўтлаб юрган чорва моллари хусусида боряпти. Ўрта Осиё темир йўлларининг Салор йўл участкасига тегишли қисмида бу борадаги. аҳвол айниқса ташвишлидир. Бунинг учун айрим мисолларга мурожаат қилайлик. Ченгелди—Тошкент оралиқ масофасининг 3299 километрида йўловчиларташийдиган 86-поезд отни уриб кетди. Бу кўнгилсиз ҳодиса поезднинг шу ерда 1 соат 13 дақиқа ушланиб қолишига олиб келган.

ТЕМИР ЙЎЛЛАР ЯЙЛОВ ЭМАС

Хўжакент тармоғига қарашли Чирчиқ—Аранчи йўналишининг 37 километрида ҳам қаровсиз юрган отнинг вагонлар ғилдираги остида қолиб кетгани эрталабки электропоезднинг белгиланган вақтидан анча кеч йўлга чиқишига сабаб бўлган, Дарбоза—Сари-Оғоч оралиқ масофасида қурбон бўлган сигир 175-поезд ҳаракат жадвалини бузган.

Поездлар ҳаракати хавфсизлиги йўриқчилари, йўл усталари, йўналиш бригадирлари томонидан ҳар ойда аҳоли ўртасида темир йўл яқинида амал қилиниши лозим қоидалар, молларни қаерларда ўтлатиш мумкинлиги тўғрисида тушунтириш ишлари ўтказмоқдалар. Шунга қарамасдан Келес—Ўзбекистон, Келес—Сари-Оғоч, Дарбоза, Жилға, Хўжакент тармоғи оралиқ масофаларида уй ҳайвонларининг назоратсиз қолаётганлиги, эгаларининг бепарволиги поездлар ҳаракат жадвалининг қўпол равишда бузилишигагина эмас, балки инсонларнинг ҳаётига хавф солаётир. Нафақат қишлоқ, шунингдек шаҳар аҳолиси орасида ҳам мой-сут ўзимиздан чиқсин, дея яхши ниятлар билан сигир, эчки, қўй, туя, от боқишга ҳавасманд кишилар сонининг кўпаяётгани яхши, албатта. Лекин чорва моллари эгаларининг бепарволиклари, лоқайдликлари оқибатида рўй бераётган ҳодисалар кўпаяётгани ҳаммамизни тегишли хулоса чиқаришга даъват этади.

Темир йўллар атрофида чорва молларини боқиш муаммоси устида сўз борар экан, унга бевосита боғлиқ бўлган яна бир масалага тўхталиб ўтмаслик мумкин эмас. Онгсиз жонивор темир йўллар устида юриш хавфли эканини тушунмаслиги аниқ, лекин шу атрофда ўйнаб юрган ёки мол-қўйини ўтлатишга олиб чиққан ақли-ҳуши жойида бўлган каппатта болаларнинг шиддат билан ўтиб бораётган поездларга тош отишини қандай изоҳлаш мумкин? Йўловчилар ташийдиган поездлар, электропоездларнинг синган ойналари, етказилган моддий зарар масаланинг бир томони. Жароҳатланган йўловчилар масалан, Салор—Хўжакент электропоездида ишга кетаётган чоғида мол боқиб юрган болаларнинг отган тошидан жиддий жароҳат олиб, кўзидан айрилиб, бир умрга ногирон бўлиб қолган ишчи каби нохуш ҳодисаларчи?

Хуллас, фожиага йўл қўймаслик учун бепарво бўлмайлик. Чорва молларининг темир йўллар атрофида қаровсиз боқилиши каби ҳоллар такрорланмасин.

Ю. ГОРБУНОВА,

Салор темир йўли устаси.

ЕТАКЧИ ҚИЗЛАР ТАНЛОВИ

Акмал Икромов туманидаги болалар ва ўсмирлар ижодиёти маркази туман Ёшлар Иттифоқи билан ҳамкорликда «Йил етакчиси» кўрик-танловини ташкил этди.

Шуни таъкидлаш зарурки, ҳозирги кунда мактабларда болалар ва ўсмирларнинг фаолиятига алоҳида эътибор билан қаралмоқда. Бу ишлар қанчалик самара бериши эса кўп жиҳатдан мактаб етакчиларига ҳам боғлиқ. Шу ўринда юқорида ташкил этилган кўрик-танловнинг асосий мақсади мактабларда болалар ва ўсмирлар уюшмасининг иш фаолиятини ривожлантириш, истеъдодли етакчиларни аниқлаш ва уларга эътиборни кучайтиришдан иборат эди. Баҳсларда тумандаги 75, 106, 116, 124, 129, 197, 203, 236, 245 ва 297-мактабларнинг илғор етакчилари иштирок этишди. Ҳайъат иштирокчи қизларнинг болалар билан ишлаш қобилияти, нутқ маданияти, шунингдек либосларнинг миллийлигига эътиборни қаратди.

— Ўтказилган бу тадбир шуниси билан аҳамиятлики, — деди туман болалар ва ўсмирлар ижодиёти маркзининг директори З. Муҳитдинов, — танлов шаҳар миқёсида биринчи марта ташкил этиляпти. Ўйлайманки, бу янгилик республика бўйича оммалашади.

Беллашувларда 203-мактаб етакчиси К. Адашева, 197-мактаб етакчиси Д. Қодирова, 106-мактаб етакчиси Ш. Дадахўжаева ва 129-мактаб етакчиси Д. Мусаевалар фахрли ўринларни эгаллашди. «Энг яхши иштирокчи» соврини эса 203-мактаб етакчиси К. Адашевага насиб этди ва у шаҳар кўрик-танловида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритди.

Саидмурод ҚОРАБОЕВ.

СУРАТДА: кўрик-танловда.

Муаллиф сурати.

** Олий ўқув юртларида*

ЛОТИН АЛИФБОСИГА

Тошкент автомобиль ва йўллар институти ўзбек тили ва адабиёти кафедраси қошида икки йиллик курс очилди. Мазкур курсда кириллицадан босқичма-босқич лотин алифбосига ўтиш машғулотлари бошлаб юборилди.

Таълим олиш истагини асосан институтнинг профессор-ўқитувчилари билдиришмоқда. 30 нафарга яқин тингловчиларга кафедрага таклиф қилинган туркиялик муаллимлар ҳамда лотин алифбоси билимдонлари машғулотлар олиб боришмоқда. Гарчи курс икки йиллик бўлсада тезкорлик билан, яъни 3—4 ой ичида алифбони ўзлаштирган тингловчилар гувоҳнома олиш ҳуқуқига эга бўладилар.

Карим НОРМАТОВ.

** Турли касб эгалари*

БИРИНЧИ ҲАМОН ОЛДИНДА

Бу корхонада ярим тунда иш тугаб тонг отмасдан янги меҳнат фаолияти бошланади. Йилнинг қайси фаслидан қатъи назар усталару ҳайдовчиларни иш устида кўрасиз.

Бундан деярли ярим аср муқаддам Ўзбекистон тарихида биринчи марта азим Тошкентимизнинг собиқ Луначарск кўчасида 1-такси корхонаси аҳолига хизмат кўрсата бошлаганди. Ўша йиллар бу ердаги жамоа хўжалиги ҳудудидан янги транспорт саройини қуришга жой ажратилди. Ўнқир-чўнқир, ботқоқлик, қамишзор ерларда катта ҳашар бошланди. Дўнглар текисланди, кўлмак сувлар ўрнида маъмурий бино, таъмирлаш устахонаси, такси машинаси турадиган жойлар барпо этилди. Хуллас, икки йил ўтар-ўтмас 1-Қорақамиш мавзесида қад кўтарган янги транспорт манзилгоҳига 1-такси саройи кўчириб келтирилди. Файзли ерда корхонанинг улғайиш ва ўсиш даври бошланди, янги истиқболлар сари шаҳдам қадам ташланди.

Ҳозир 1-такси автокорхонасида 526 та киши меҳнат қилади. Корхонада 400 та машина мавжуд. Шулардан 163 таси такси машинаси. Ҳар бир машина кунига 200—220 чақирим йўл босиб ўтади. Туркияда ишлаб чиқарилган 34 та «Доған» машинаси ишлаб чиқариш илғорларига 5 йил муддатга ижарага берилган.

Хавфсизлик ҳаракат бўлимининг бошлиғи Ҳусан Нурмуҳамедовнинг айтишича корхонада миллион километр ва ундан ҳам ортиқ масофани босиб ўтган ҳайдовчилар кўплаб топилади. Улар жумласига машина чамбарагини 25—30 йил айлантириб ҳушёрликни унутмаган Асрор Қаюмхўжаев, Тоҳир Мирзоҳидав, Маҳмуд Собиров, Геннадий Карахатимовларни киритиш мумкин. Бу чаққон ҳайдовчилар изидан бораётган Ҳошим Қўчқоров, Асқар Аъзамов, Раҳим Гулматовлар 500.000 чақирим масофани хавфсиз босиб ўтдилар. Ёш ҳайдовчилар Абдусамад Абдуқаюмов, Бахтиёр Дадабоев, Зикрилла Мирзаминовлар ҳам «миллионер» бўлиш ниятида тонг отмай ҳамшаҳарлари хизматига ошиқадилар.

1994 йилни яхши натижалар билан кутиб олган ҳайдовчилар такси хизматини йўлга қўйиш мақсадида бор ички имкониятлардан самарали фойдаланмоқдалар.

Фаттоҳ АБДУРАҲИМОВ.

Адабиёт ва санъат

РЕСПУБЛИКАМИЗДА ўзбек халқининг асл фарзандларидан бири, ноҳақ қатағонга учраган, оташзабон шоир Усмон Носир таваллудининг 80 йиллигини нишонлашга ҳозирлик кўрилмоқда. Ўзбекистон Фанлар академияси Навоий номидаги адабиёт институти бўлим мудири, филология фанлари номзоди Наим Каримов мухбиримизга ана шу қутлуғ сана ва унга тайёргарлик ҳақида батафсил сўзлаб берди.

— Наим ака, сиз шоир Усмон Носир ҳаёти ва ижоди билан бевосита шуғулланиб келаётган олимларимиздансиз. Шоирнинг 80 йиллигини қачон ўтказиш ҳақида бир тўхтамга келиндими? Шу ҳақда гапириб берсангиз.

— Шу кеча-кундузда халқимиз муҳим иқтисодий ислоҳотлар даврида яшамоқда. Республика раҳбарияти олдида ҳам кўпроқ халқнинг моддий эҳтиёжларини қондириш, мамлакатимизнинг иқтисодий пойдеворини мустаҳкамлаш вазифаси турибди. Аммо шу билан бирга, имкони борича маънавий қадриятлар, ўзбек адабиёти ва санъати дурдоналари ҳамда уларнинг ижодкорларига нисбатан ҳурмат ва эътибор ҳам кун тартибидан тушиб қолгани йўқ.

Бу йил ўзбек халқининг шу пайтгача номлари тилга олинмай келган Баҳоуддин Нақшбанд, Имом Бухорий сингари бир қанча улуғ фарзандларининг юбилейлари ўтказилди. Яна навбатда 20 ва 30-йилларда ижод этган Элбек, Абдулла Қодирий, Усмон Носир, Амин Умарий сингари адибларнинг юбилейларини ўтказиш ва шундай саналар баҳона халқимиз эътиборини яна бир бор маданий қадриятларга қаратиш, бу қадриятларнинг маданий инсоният учун, жумладан, ўзбек халқи учун муайян қимматга эга эканлигини кўрсатишдир.

Энди бевосита сизнинг саволингизга жавоб берадиган бўлсам, ўзбек олимлари ва умуман, зиёлиларининг маданий дастурида сталинча қирғин йилларида ҳалок бўлган ва узоқ йиллар мобайнида номлари бадном этиб келинган ёзувчиларнинг адабий меросини ўрганиш ва оммалаштириш, уларни чин маънода халқ мулкига айлантириш масаласи бирламчи аҳамиятга моликдир. Шу борада Усмон Носир марказий ўринлардан бирини ишғол этиб туради. Ўтган йил республика адабий жамоатчилиги Усмон Носирнинг 80-йиллигини нишонлаш ниятида эди. Лекин республика раҳбарияти Усмон Носирнинг ўзбек адабиёти тараққиётида тутган ўрнига юксак баҳо бериб, бу санани шошма-шошарлик билан эмас, пухта тайёргарлик асосида ва юксак савияда ўтказишни маслаҳат берди. Шу ниятда Усмон Носир юбилейини 1994 йил мартида, Наврўз кунларида нишонлашга қарор қилинди. Ҳали истеъдоди ғунчалик пайтида адабиётимиз бўстонидан юлиб олинган Усмон Носир хотирасини Наврўз кунларида эъзозлаш, шу қутлуғ кунларда унинг юбилей тадбирларини ўтказиш катта рамзий маънога эгадир. Зеро, Усмон Носир баҳор дегани, навқиронлик дегани, қорлар эриб, совуқ кунлар ўтиб кетгандан кейин биринчи бўлиб очилган бойчечак, чучмома, бинафша каби баҳорий гуллар дегани бўлади. Наврўз кунларида Усмон Носир юбилейини ўтказиш эса бутун республика бўйлаб шоир номини шарафлаш, бу санани умумхалқ маъракасига айлантириш дегани бўлади.

— Юбилейга бағишлаб республикамизда қандай ишлар амалга оширилаяпти? Шахсан ўзингиз бу тўйга қандай туҳфа ҳозирлаяпсиз? Шулар ҳақида ҳам тўхталсангиз.

— Яқинда «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни каминанинг «Усмон Носир» деган китобини нашр этди. Шу нашриёт ҳозир мазкур китобнинг иккинчи қисмини чоп этиш олдида. «Усмон Носирнинг сўнгги кунлари» деган ушбу китоб ҳам, худо хоҳласа, ўша қутлуғ кунларда китобхонлар қўлига етиб боради. Камина ҳар иккала китобда номи афсоналар билан бурканган шоир ҳаётини йилма-йил тиклаш, унинг қандай шоир ва инсон бўлганлигини кўрсатиш имконига эга бўлдим, деб ўйлайман.

Яна шу нарсани айтмоқчиманки, Усмон Носир ҳаёти ва ижодини биринчи манбалар асосида ўрганиш баҳонасида мен шоирнинг бир қанча номаълум асарларини ҳам топдим. Астойдил изланса, ҳали Усмон Носирнинг бошқа кўпгина асарларини ҳам қўлга киритишимиз мумкин. Агар тегишли ташкилотлар бу ишда бизга мадад қўлини чўзсалар, шоирнинг Магадандан Сталин номига юборган талайгина асарларини ҳам топишимиз мумкин бўлар.

Хуллас, Наврўз кунларида Усмон Носирнинг 80 йиллигини нишонлашга аҳд қилган эканмиз, бу муборак маъракага катта тайёргарлик билан боришимиз ва шаҳид шоир руҳини шод қилишимиз лозим бўлади.

Турсун МУЗАФФАРОВ ёзиб олди.

** Усмон Носирнинг 80 йиллиги олдидан*

ЭЪТИҚОД

** Саҳнамиз заҳматкашлари*

БОЛАЛАР ДИЛУ ЖОНИ

ЙЎЛДОШ ОХУНБОБОЕВ номли республика ёш томошабинлар театрининг актёри Миртоҳир Миралиев ўзининг қарийб 30 йиллик умрини болалар маънавий камолотини ўстиришга сарф этиб келаётир. Камтарин санъаткор бу ҳақда ҳеч қачон зоҳирида мақтаниб, ғурурланмаган.

Миртоҳир аканинг ёш томошабинлар театри саҳнасида минг машаққатлар билан яратган образларидан завқланиб, улардан эстетик тарбияланган болаларнинг сон-саноғига етиб бўлмаса керак.

Санъаткор болалар театри саҳнасида хизмат қилиб юрган йиллари давомида бир-бирини такрорламайдиган, ёш томошабинларни ўз ортидан эргаштира оладиган элликдан ортиқ образ яратди. Унинг актёрлик касбини пухта эгаллаши, томошабин болаларимизнинг севимли санъаткори даражасига етишуви тасодифан содир бўлмаган. Бу йўлда қанча-дан-қанча тер тўкишлар, машаққатли машқлар ва, энг асосийси, кичкинтойлар умумий руҳиятини ўрганиш учун олиб борилган изланишлар ётади.

Ёш томошабинлар театрига Тошкент театр-рассомчилик институтини эндигина битириб ишга келган бўлажак саҳна устасини ўз даврининг кўзга кўринган санъат арбоблари, режиссёрларидан ҳисобланган Ўзбекистон халқ артисти Амин Турдиев, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Иброҳим Аҳмедовлар кутиб олган эдилар. Улар институт саҳнасида таҳсил кўрган Миралиевда болалар саҳна асарларига мос истеъдод борлигини кўришгач, унга Расул Ҳамзатовнинг ватанпарварлик мавзусида ёзилган «Тоғ қизи» асаридаги бош қаҳрамон Юсуф ролини таклиф этишади. «Тоғ қизи» пьесаси устида ишлаш жараёнида тажрибали И. Аҳмедов Миртоҳирни болалар саҳна асарлари билан катталар саҳна асарлари ўртасида жуда кўп, катта фарқ борлиги, ёш томошабинда ҳали идрок этиш, қиёслаш хусусиятларининг кам тараққий этганлиги, шунинг учун ҳам, болалар дунёсига кўпроқ маъқул бўлган деталларга, образнинг ташқи хатти-ҳаракатига алоҳида эътибор бериш зарурлиги каби қатор сирлардан воқиф этади. Миртоҳир ака учун ўзига хос имтиҳон вазифасини ўтаган «Тоғ қизи» пьесаси устидаги ишлар тугаб, у бадиий кенгаш томонидан қабул қилингач, ёш актёрда саҳна орқали фарзандлар тарбиясига жуда ҳам катта таъсир этиш мумкинлиги аён бўлади ва ўша дақиқалардан бошлаб, Миртоҳир ака бутун борлиғи билан ёш томошабин учун ранг-баранг образлар яратиш ишига шўнғиб кетди.

Миртоҳир Миралиевни педагог — санъаткорлар тоифасига киритса бўлади. Болаларнинг маънавий-ахлоқий тарбиясида азалдан муҳим амалий аҳамият касб этиб келаётган халқ эртаклари, шунингдек фольклор асарлари асосида яратилган адабий характердаги бадиий ижод намуналари республика ёш томошабинлар театри репертуарининг катта қисмини ташкил этиши сир эмас. Лекин бу ўринда шуни алоҳида таъкидламоқ кераки, ана шу халқ педагогикаси анъаналарини эртакона ифодалайдиган асарларни қандай қилиб театр саҳнасида ифодалаш кераклиги масаланинг асосий моҳиятини ташкил этади. Бунинг учун энг аввало, халқ оғзаки ижодиётини чин қалбдан севган, уни тушуна оладиган самимий қалб зарур. Амин Турдиев саҳналаштирган «Қор маликаси»даги Қарға, «Этик кийган мушук»даги Одамхўр, «Меҳрибонлар»даги Аждар, «Қорин ботир»даги Бўри каби болаларимиз ёдида умрбод сақланиб қоладиган образларни яратган Миртоҳир ака ана шунга эришди.

Миртоҳир Миралиев ижросида майдонга чиққан болалар драматургияси қаҳрамонлари сони санаб бўлмас даражада кўплиги бу тиним билмас санъат фидойисининг ўз касби устида қандай ишлаганлигини кўрсатиб берувчи далилдир. Бинобарин, Миртоҳир ака ўзбек болалар театри саҳнасига фақат ўзбек фольклори қаҳрамонлари ёки ўзбек драматурглари асарларига мансуб образлар олиб киришга эътиборни қаратмасди. Ян Райниснинг «Олтин тулпор»идаги Қора шаҳзода, Шаиронинг «Қирол овга чиқди»даги Шикорчи бобо каби образлар ёш томошабинларни хорижий мамлакатлар маданияти билан таништиришга хизмат қилиши билан ажралиб туради.

Маълумки, болалар адабиёти сингари болалар драматургияси ҳам ёш томошабинларни эстетик жиҳатдан тарбиялашда катта аҳамиятга эга санъат воситаларидан ҳисобланади. Шунинг учун ҳам, Миртоҳир ака ҳар бир образга алоҳида эътибор билан муносабатда бўлганлигини Прокофьевнинг «Довюрак Том» асаридаги Вася, Ғафур Ғуломнинг «Шум бола»сидаги Султон ўғри, Шароф Бошбековнинг «Эски Жўва гаврошлари» драмасидаги Зулфиқор, Равшан Ёриевнинг «Ҳаёт япроғи» пьесасидаги Донишманд чол ва бошқа образлар мисолида кўрсатиш мумкин. Саҳналаштирилган асардаги асосий образлар хатти-ҳаракат, қиёфаси ва баён этадиган нутқларидаги ўзгаришларнинг табиийлигини таъминлашда ҳозирги ёш актёрлар Миртоҳир ака тажрибаларидан кўпроқ ўргансалар арзийди. Чунки бу санъаткор талқинида драманинг аслий матнидаги айрим сунъий ўринлар тушиб қолдирилиб, ўрнига актёр томонидан сўз ва фикрлар киритиб юборилган бўлади. Масалан, Алп Жамолнинг «Меҳрибонлар»идаги Аждаҳо ролини бажараётган Миртоҳир ака бу афсонавий персонажнинг халқ оғзаки ижодида азалдан машҳур бўлиб келаётган жиҳатларига кўпроқ урғу бериб, унга табиийлик бахш этади. Бундай фикрни Азиззоданинг «Насриддиннинг саргузаштлари», Р. Файзийнинг «Ўз уйингдасан», А. Қосимовнинг «Одобнома» каби асарларидаги санъаткорона маҳорат билан «ишлашиб юборилган» ўринлар ҳам тасдиқлайди.

Миртоҳир Миралиев ўзининг актёрлик маҳоратини фақат республика ёш томошабинлар театри саҳнасида яратган образлари орқали намойиш этиб қолмай, жамоатчилик учун кундалик турмуш чорраҳаларида учрайдиган долзарб ахлоқ-одоб масалаларини экранда акс эттириш учун меҳнат қилиб келаётган актёрларимиздан. Чунончи, бу ўринда Дамир Салимов суратга олган «Шум бола» (Уста Салим), Мансур Афзаловнинг «Армон» (милиционер), «Куёв» (дўкончи), Ҳожи Аҳмарнинг «Конструктор» (ёш инженер) каби фильмлар борки, уларда Миртоҳир Миралиев ўз ролини маромига етказиб ижро этганлигини таъкидламоқ зарур.

Ўзбек саҳна усталарининг бугунги кундаги энг самарали меҳнат қилаётган ва айни кучга тўлган актёрлари сафида тинимсиз изланаётган Миртоҳир Миралиев ҳақида яна кўплаб таҳсинга сазовор гаплар айтиш мумкин. Бу камтарин инсон театрдами, оддий кундалик турмушдами, дўстлар даврасидами — қаерда бўлмасин, олижаноблик фазилатлари билан намоён бўлади. Олижаноб фазилатлар эртамиз эгалари болаларнинг комил инсон бўлиб етишишлари учун энг яхши дастур бўлиши ҳеч кимга сир эмас. Миртоҳир Миралиев ёш томошабинлар театрида айнан шунинг учун ҳам иззат-ҳурматга сазовордир.

Малик МУРОДОВ,
профессор.
Саид АЛИМОВ
доцент.

СУРАТДА: Миртоҳир Миралиев «Шум бола» телеспектаклида домла ролида.

ТЕРАН ШЕЪРИЯТ

АСИЛ шеърият, шубҳасиз, инсон руҳиятига таъсир этади. Уни юксакликка, олижанобликка, жанговарликка ўргатади. Менингча, Борис Пастернак ижодини ана шундай тўғри сўз мураббийга менгзаш мумкин.

Пастернак (1890—1960) ғоят мураккаб даврда яшаб, мураккаб умр йўлини босиб ўтди. У ўзининг ақидаларига, соф виждонига ҳеч вақт хиёнат қилмади. Октябрь алғов-далғовларида ҳам, қатағон йилларию ҳаётни бўяббежаб кўрсатиш ҳукумат сиёсатига айланган даврларда ҳам юксак адабиёт талабларига содиқ қолди.

Пастернак шеърияти дардчил, теран шеърият. Унинг ғуссаси кўп, лекин ўзидаги дард ва изтиробни пеш қилмайди. Шу жиҳати билан хиёл мураккаб ва жумбоқли туюлади.

Мен Пастернак шеърларини ўзбекчалаштирар эканман, ундаги оҳанглар зора қадим поэзиямизга бир тўлқин бўлиб қўшилса, дея умид қиламан ҳар гал.

Таржимон.

ҚИРОВ

Тўкилади хазонлар қийғос,
Учар сўнгги ғозлар галаси.
Юксак тут сен руҳингни
рўй-рост,
Бари забун кўнгил ваҳмаси.

Бодрезакка, майли, пўписа
Қилсин аёз уйқу олдидан.
Якунланган бари ҳамиша
Бир ғаройиб эзгулик билан.
Субҳидамда сен хобдан туриб,

Кенгликларга термилганинг
вақт,—
Қишнинг нуқра ҳашамин кўриб,
Муюлишда қотурсан карахт.

Оқармишдир зумда ҳамма ёқ.
Томлар, ийдга чиққан отахон,
Мўрилар, тунд ўрмон кийиб оқ,
Томошабоп товланар чунон.

Бутун борлиқ музлаб дафъатан
Попоғини босиб қош узра, —
Пусиб ётган йиртқичга монанд
Мўралайди шох-шабба ичра.

Жиласан сен чўчиб, эҳтиёткор,
Сўқмоқ олди — сайҳонлик,
дара.
Унда — қиров кўшки
пурвиқор,
Эшиклари кумуш панжара.

Тинмай ёққан қорнинг пардаси
Тўлғанган жар қошида шоён —
Катта йўл ва ўрмон чеккаси,
Чакалакзор бўлар намоён.

Тантанавор жимлик шу пайтда
Зумрадлар-ла нақшланиб
дуркун,
Ўхшар худди битилган байтга
Тобутдаги малика учун.

Шууримни титратган ўлик
Салтанатга боқиб шу асно,
Шивирлайман: «Вахш этдинг
кўҳлик
Тилагандан ҳам ортиқ, аъло».

РУТУБАТ

Шилта қилар йўлларни ёмғир,
Кесади ел—сувлар ойнасин.

** Асримиз овози*

Шох-шаббани қиртишлар
тақир,
Очиб ташлар толлар сийнасин.
Сочилади япроқлар ерга.
Қабристондан қайтар одамлар.
Тунд адирда трактор терлаб,
Дала учун куч-қувват ғамлар.

Қора шудгор мисоли дув-дув
Ҳовуз узра тўкилар хазон
Ва қораитир мавжга қўнар-у,
Сузар саф-саф кемаларсимон.

Ёмғир қуяр шаррос элакдан,
Кучаяди совуқ тобора.
Гўё борлиқ айбин олган тан,
Гўё кузнинг манглайи қора.

Гўё бордек ҳақорат тайин
Қарғаларда бу аянч ҳолга —
Тўрт томонга урган тинмайин
Совуқ ёмғир, аччиқ шамолга.

ЗАМҲАРИР

Очилди-ю эшик дафъатан
Ошхонага урди муз эпкин.
Болаликка қайтдим мен
бирдан,
Аёз оқшомларни ёд этдим.

Уфқ сокин, ҳаво мусаффо.
Кўчада, беш қадамча нари —
Турарди қиш қимтинган асно,
Дадил киролмайин ичкари.

Қиш, оқарар тағин дала-туз.
Қирларига кузнинг қировли —
Кетар қоратоллар ҳассасиз,
Ёлғиз, кўзи ожизлар янглиғ.

Йўл яхлаган, дарё ях ҳозир
Ва кўндаланг, яланғоч музга —
Қўйилмиш тунд осмон гумбази
Кўзгу каби кўзгубанд узра.
Чорраҳада унга рўпара
Турар қайин масъум,
серпардоз.
Сочларида юлдуз ярқираб,
Ул ойнага ўзин солар боз.

Инонади ўзича пинҳон,
Этакдаги энг чекка уйча
Қишдан қанча кўрмасин эҳсон,
Кўҳлик бўла олмас унингча.

АЙРИЧА КУНЛАР

Тунд қишлардан аёзмас зинҳор,
Офтобрўя кунлар ёдимда.
Ҳар бир айём — ажиб,
бетакрор
Ва беҳисоб кўпдир олдинда.

Улар сафи ортиб бир-бирин,
Қалбга сирли шарора қуяр.
У айрича кунларким, руҳинг
Истиқлолнинг нафасин туяр.

Эслайман у кунларни бешак,
Чилла ярми — қиш энди
ёввош;
Йўллар эрир, бўғотлар —
чак-чак,
Музликларда исинар қуёш.

Севишганлар — қалқиб юраги,
Бир-бирига етишсам дерлар.
Қир тафтидан дарахтлардаги
Чуғурчиқлар уяси терлар.

Мудроқ соат миллари учун
Силжимоқлик ёқмайди беҳад.
Кун туюлар асрдан узун,
Туганмас ҳеч ёрдуғ —
муҳаббат.

Мирпўлат МИРЗО
таржималари.

** Янги китоблар*

МУСИҚАМИЗ ТАРИХИ

«Бизнинг адабиётимизда бўлгани каби мусиқамизда ҳам икки оқим бордир. Адабиётимизда аруз вазнида шеър ёзмоқ билан, арузсиз, яъни ўзимизнинг бармоқ вазнида шеър ёзмоқ йўли бор. Аруз вазни миясларини эрон-араб таъсири остида яшатқан мадраса саройи шоирларимиз орасида ишлатилса, бармоқ вазни эл шоирлари орасида ишлатилгандир.

Мусиқа ҳам худди шунга ўхшаб юрадир. Мусиқамизда усул вазнида боғланган куйлар бўлгани каби, усулсиз боғланган куйлар ҳам бор. Усул вазнидаги куйлар мусиқий назариётига олим бўлган мадраса саройи теварагида етишган чолғувчиларимиз томонидан боғлангандир».

Мазкур парча «Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси «Фан» нашриёти томонидан яқинда чоп этилган «Ўзбек классик мусиқаси ва унинг тарихи» китобидан келтирилди. Китоб 30-йиллар қатағонига дучор бўлган ўзбек халқининг асл фарзандларидан бири, буюк маърифатпарвар Абдурауф Фитрат қаламига мансуб бўлиб, муаллиф бизнинг адабиётимиз Шарқ ислом адабиётига қандай боғланган, муносабатда бўлса, мусиқамиз ҳам Шарқ-ислом мусиқаси билан шундай боғланган, шундай муносабатда эканлигини ибтидоий-тарихий, илмий, амалий жиҳатдан асослаб берган. Ўзбек классик мусиқасига бағишланган мазкур рисола «Муқаддима» ва «Сўнгги сўз», шунингдек, юқорида парча келтирилган «Ўзбек мусиқаси» деб аталган бўлимдан ташқари, талайгина қисм-сарлавҳаларга бўлинган. Жумладан, «Шарқ мусиқаси», «Усул», «Дутор», «Рубоб», «Чанг», «Ғижжак» каби жами 32 та сарлавҳадан иборат.

Китоб ҳақида фикр юритганда, унда «Бузрук» мақомидан тортиб, то «Ироқ» мақомигача, яъни «Шашмақом»нинг барчаси, наср, мушкилот, бутоқлари, усуллари, шўъбалари номма-ном кўрсатиб берилганлигини алоҳида уқтириш лозим.

Қайси чолғу асбобини нимадан ясалиши, тузилиши ва қай йўсинда чалинишигача муаллиф эътиборида бўлгани таҳсинга сазовордир. Чунончи, бу ўринда сурнайга бағишланган матнни мисол тариқасида келтириш жоиздир. «Пуфланиб чалинадиган чолғулардандир. Бутун чолғулар тут ёғочидан ясалгани ҳолда «сурнай» ўрук ёғочидан ясаладир. Бир ёнида етти тешиги бўладир. Бир ёнида бир тешик. Бақирдан — кумушдан ясалган бир найчани оғзига қўюб, унинг учиға қамишдан бир тил боғлаб чаладирлар. Юқоридаги чолғуларга қўшулмайдир. Узоқдан эшитилиши яхшидир». Най, карнай, доира, ғижжак, қўшнай сингари чолғулар хусусида берилган маълумотлар ҳам ғоят характерлидир.

Мусиқа ихлосмандлари, мутахассислар, умуман китобхонлар Фитратнинг миллий мусиқа мактабларини кўпайтириш, мусиқамизни ривож топтириш, Бухоро ва Хоразм сингари вилоятларнинг дастлабки машҳур созандалари тўғрисидаги ва бошқа фикр-ўй ҳамда мулоҳазалардан ҳам воқиф бўлишади. «Изоҳлар» деб аталган сарлавҳа остида қийин сўзларнинг ҳозирги замон таржимаси, маъноси берилганки, бу ҳам китобнинг нуфузини оширган.

Хуллас, қадимий анъаналаримиз, миллий ва маънавий қадриятларимиз тикланиб бораётган мустақил республикамизда «Ўзбек классик мусиқаси ва унинг тарихи» китобининг нашр этилиши қувончли воқеадир.

Музаффар ТУРОБОВ.

**Мусаввир ижодхонасида*

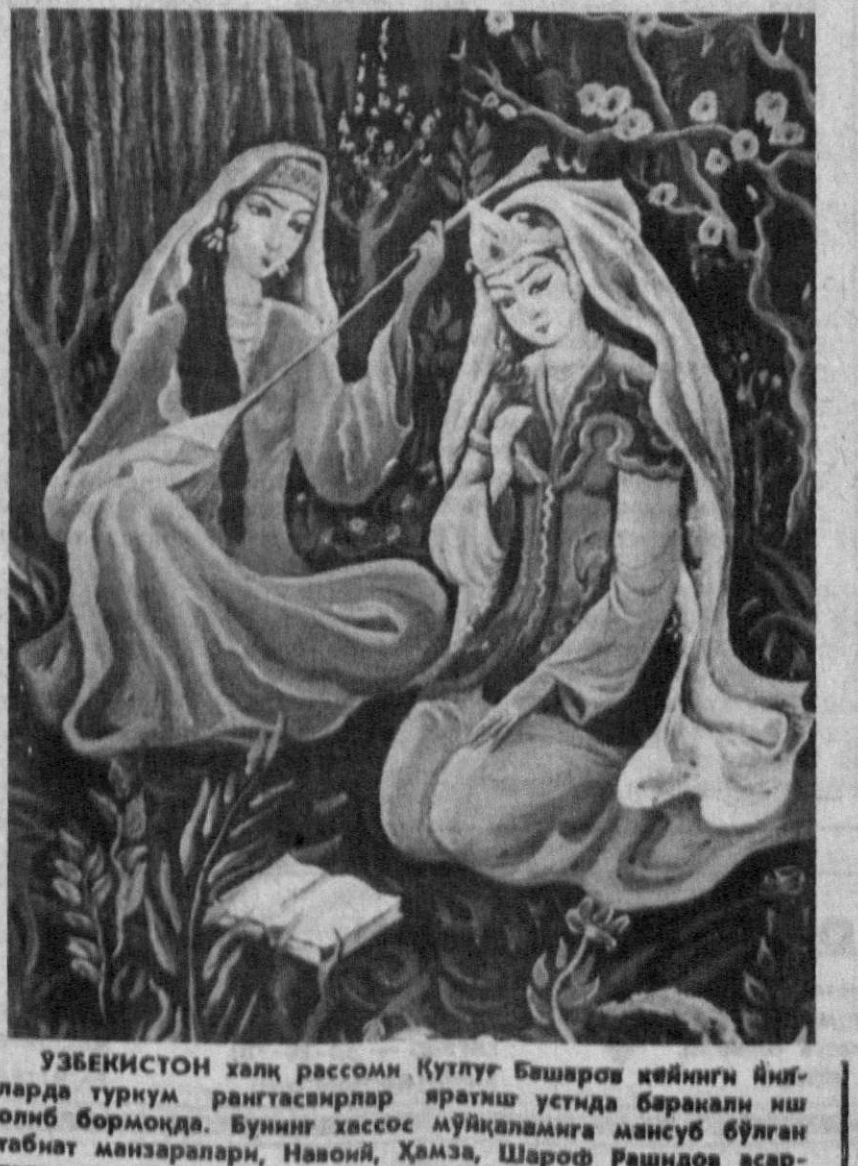

ЎЗБЕКИСТОН халқ рассоми Қутлуғ Башаров кейинги йилларда туркум рангтасвирлар яратиш устида баракали иш олиб бормоқда. Бунинг хассос мўйқаламига мансуб бўлган табиат манзаралари, Навоий, Ҳамза, Шароф Рашидов асарлари асосида яратилган серияли суратлари санъат ишқибозларини мамнун этган эди. Мусаввир кейинги пайтда мумтоз шоирамиз Нодирага бағишлаб олтита сурат яратди. Уларда Нодиранинг ҳаёти, ижодий фаолияти ўз аксини топган.

СУРАТДА: Нодирага бағишланган туркум суратлардан намуналар. 1. Мушоира. 2. Нодира хаёл оғушида.

Андрей Пишненко кўчирма суратлари.

ЛИВАНЛИК Зиёд Фосиҳнинг ташриф қоғозига шундай сўзлар ёзиб қўйилган: «54 тилда эркин ўқийман, ёзаман». Ташриф қоғози бундан икки йил аввал чоп қилинган эди. Ўтган вақт мобайнида Зиёд яна 2 тил ўрганиб улгурди.

Маълумоти бўйича филолог бўлган Фосиҳ ҳозир Бразилияда яшайди. Сабаби Ливандаги фуқаролар уруши даврида у ота-онаси билан Жанубий Американинг бу улкан мамлакатига кўчиб кетган эди. Бразилияда чоп этилган «Гиннесснинг рекордлар китоби»да у «тирик кўп тил билувчиларнинг энг улуғи» деб таърифланади.

Бошланиши оддийгина бошланди. Мактабда ўқитувчилар, сўнгра Байрутдаги Америка университетида домлалар ёрдамида у инглиз ва француз тилларини ҳам қадрдон араб тили қаторига қўшиб қўйди. Қолган тилларни эса мустақил ўрганди. Ўрганганда ҳам ақл бовар қилмайдиган тезлик билан ўрганди. Ҳали мактабдалигидаёқ хитой тилини билиб олишга қарор қилди. Ҳатто маслаҳат олгани Байрутдаги Тайвань элчихонасига келди (у пайтда Ливанда Хитой элчихонаси йўқ эдида). Зиёдга хитой тилини ўқитувчисиз ўрганиш ниҳоятда оғирлигини айтишди. Зиёд дарсликлар сотиб олди, луғатларни топди. Икки ойдан кейин тағин элчихона эшигида пайдо бўлди. Хитой тилида бу ердагилар билан бемалол гаплашди. Ҳайратга тушган Тайвань элчихонаси ходимлари уни Тайбутга таклиф қилишди, лекин мактабдаги дарслар жуда тиғиз бўлгани учун бу иш амалга ошмади.

Ливанликнинг истеъдоди бундан икки йил олдин халқаро миқёсда тан олинди, Ўшанда у Испания телевиденяеси орқали ўзига хос синовдан ўтган эди. Тўғридан-тўғри эшиттиришда у испан тилида суҳбат ўтказди. Таклиф этилган мўғул, камбоджалик, вьетнамлик, танландлик «имтиҳон олувчилар» билан уларнинг тилида суҳбатлашди.

Сўнгроқ Фосиҳ Грецияда шундай телеэшиттиришда қатнашди. Бу сафар можор, чех, корейс ва японлик имтиҳон олувчилар билан суҳбатлашди. Барчалари Зиёд Фосиҳ грамматиканн яхши билишини эътироф этдилар. Ваҳоланки Зиёд бу давлатларнинг бирортасида бўлмаган эди.

Фосиҳ ҳозир Рио-де-Жанейрода яшайди. Ўқитувчилик билан тирикчилик қилади. Швед, немис, дания, француз тилларидан дарс беради. Унинг хизмати полицияга жуда қўл келади. Шундай қилиб Фосиҳ афғон муҳожирларига, эритрейлик сайёҳларга катта ёрдам берди. Полиция унга ҳақ тўламайди (тавба!) лекин унинг тинчлигини қўриқлаш кафолатини олган.

Зиёд Фосиҳнинг ҳаётида кўнгилсизлик бўлган. У Ливандан Бразилияга кўчиб келганида, Зиёднинг русча ва хитойча гапириши Америка элчихонасидаги баъзи ходимларни шубҳага солган эди. «Мени негадир халқаро миқёсдаги террорчи деб ўйлашди», — кулиб қўяди ҳали ҳам Зиёд.

Ачинарли томони шундаки Зиёд Фосиҳнинг истеъдоди билан тележурналистлар ва Гиннесснинг рекордлар китоби қизиқяпти, холос. Ваҳоланки Зиёд Фосиҳга ўхшаб кўп тил биладиганлар саноқли, ахир уларнинг тил ўрганиш услубини олимлар аниқласалар яхши бўларди.

Бутун бошли бир институтнинг ўрнини босадиган Зиёд Фосиҳнинг издошлари юртимизда ҳам кўпайса қани эди?

Тоҳир МАҲКАМОВ.

** Хоҳ ишонинг, хоҳ...*

КЎП ТИЛ БИЛИШ ОСОНМИ?

МАШЪАЛА ЙЎЛДА

Қадимий ва навқирон Афина шаҳри яна миллионлаб спорт мухлисларининг диққат марказида бўлди. Анъанага мувофиқ ўтказилган Олимпиада машъалини ёқиш маросими қишки спорт ўйинларининг энг йирик мусобақалари очилиш маросими тобора яқинлашиб келаётганидан дарак берди.

Греция актрисаси Мария Помбуки қуёш нурларининг кучли ҳарорати ёрдамида машъалани ўт олдиргач уни Лиллехаммер Олимпиадаси ташкилий комитети президенти Герхард Хайбергга топширди. Сўнгра олов Норвегиянинг Афинадаги элчихонасига келтирилди.

Лиллехаммерга етиб келгунга қадар Олимпиада ўйинларининг тимсоли Европанинг бир неча мамлакатлари, жумладан Германия, Дания, Финляндия ва Швеция орқали олиб ўтилди. 5 февраль куни эса у Ослога етказиб берилди, шу ерда машъала ўтган йили Жанубий Норвегиянинг Моргедал номи билан аталувчи қисмида ёқилган олов ила бирлаштирилди. Бир-бирига уйғунлашиб ягона ёрқин машъала ташкил этган муқаддас тимсолни икки минг спортчи қўлма-қўл элтиб Ослодан Лиллехаммерга етказиб борадилар.

МЕҲР ВА МУҲАББАТ ТУМОРИ

Ёдингизда бўлса 1980 йилги Москва Олимпиадасининг рамзий тумори сифатида қувноқ айиқполвон танланган эди. Кейинги йилларда бундай вазифани бажариш ҳайвонот оламининг яна бир неча вакилларига, масалан, бўрига насиб этди.

Албатта, Олимпиада туморини танлашда ҳар бир мезбон ўз тарихий анъаналаридан келиб чиқади. Лиллехаммер Олимпиадасида ҳам шундай синалган йўлдан боришди ва ҳар бир норвегияликка болалик йилларидан таниш бўлган гўзал эртакларга мурожаат қилишди. Тумор сифатида танлаб олинган болакай Хокон ва Кристин норвег миллий афсонаси қаҳрамонларидир. Улар қирол оиласидан бўлиб, XIII асрда яшаган Сверниг фарзандларидир. Душман қўлига тушиб қолган Хокон икки мард жангчи томонидан озод этилади ва кейинчалик Норвегия қироли сифатида фаолият кўрсатади.

Туморларнинг ташқи қиёфаси қандай бўлиши лозимлиги устида ташкилотчилар узоқ бош қотирдилар ва Норвегияда болаларнинг умуммамлакат миқёсидаги расмлар танловини ўтказдилар. Бу танлов давомида эса ғолиблар қаламига мансуб суратлардан Хокон ва Кристин қиёфасини яратдилар.

Туморларнинг турли шаклдаги нусхалари Норвегиянинг энг шимолий шаҳарларидан бири — Карашокда маҳаллий усталар томонидан қўлда ясалмоқда. «Карашок Продуктер» корхонаси директори Пер Ови Бити шундай ҳикоя қилади:

— Бизнинг туморларимиз асосан ёғочдан ясалади ва уларнинг ҳар бирига Олимпиада рамзини туширамиз. Албатта, корхонамиз ишлаб чиқаришни тўла автоматлаштириш имконига эга, лекин биз онгли равишда бундан воз кечдик.

Чунки ҳар қандай мукаммал техник ускуна ҳам инсон қўли билан яратилган, демакки, меҳр-муҳаббати сингдирилган маҳсулот тайёрлай олмайди. Биз эса мамлакатимизга ташриф буюрган ҳар бир меҳмоннинг норвегияликлар қалбидан ўрин олган энг эзгу туйғулар — муҳаббат, самимиятни ҳис этиб, қаерда бўлмасин туморни йиллар ўтибда қўлга олганида гўзал диёримизни ширин хотиралар уммонида ёдга олишини истаймиз.

Тоҳир ЙЎЛДОШЕВ.

ЛИЛЛЕХАММЕР

Лиллехаммер шаҳри 1827 йилда бунёд этилган бўлиб, унинг тарихий ва ҳозирги замондаги мавқеи чанғичилик билан чамбарчас боғланган. У Норвегиянинг йирик ва муҳим тижорат, маданият, сайёҳлик марказидир.

Лиллехаммернинг яна бир эътиборга молик томони шундаки, у рамзида чанғичи сурати туширилган дунёдаги ягона шаҳар ҳисобланади.

Мейхогендаги Сэндвич Коллекшен аттракциони Европадаги очиқ ҳавода жойлашган энг йирик музей бўлиб, у 140 та қадимий уй, шунингдек 400 мингтага яқин турли-туман жиҳозлардан ташкил топган.

Лиллехаммерда жойлашган санъат музейи эса катталиги, бойлиги жиҳатидан мамлакатда учинчи ўринда туради.

12—27 февраль кунлари ўтадиган қишки Олимпиада ўйинлари қатнашчилари учун Лиллехаммер таркибига кирувчи Скарсетилада махсус Олимпия қишлоғи қурилди.

Бутун Норвегияда бўлгани каби Лиллехаммер аҳолисининг етти яшардан етмиш ёшгачаси қишки спорт турлари, айниқса, чанғи спорти ишқибозларидир. Шуғулланишни истовчилар учун барча шарт-шароитлар муҳайё этилган.

Иброҳим ЭРКАЕВ.

ЧАНҒИЧИЛАР МАМЛАКАТИ

Қадимий тарихий манбалар, тошлар, девордаги битиклар норвегияликларнинг тўрт минг йилдан бери чанғига ошно эканликлари ҳақида далолат берди. 40 аср муқаддам номаълум рассом томонидан ишланган сурат Лиллехаммер Олимпиадаси пиктограммаларининг асоси сифатида қабул қилинди.

Маҳаллий аҳоли ўртасида, норвегияликлар оёғида чанғиси билан туғилади, деган нақл мавжуд. Бу гапда жон бор. Расмий маълумотларга қараганда, мамлакат аҳолисининг ярмидан кўпи мунтазам равишда чанғи спорти билан шуғулланади. Ослода чанғи спорти тараққиётига кўмаклашиш жамияти ишлаб турибди, унинг саъй-ҳаракатлари билан турли ёшдаги ишқибозларни чанғида учишга ўргатиш мактаблари очилган, мусобақалар ўтказилади, махсус чанғи йўлларига ишлов берилади. Қизиғи шундаки, Норвегия пойтахтининг ёнгинасида 200 километрлик, ёритқичлар билан жиҳозланган, барча шароит яратилган қорли йўлаклар мавжуд. Истаган одам кун ёки туннинг истаган пайтида келиб ҳумордан чиққунча чанғи учиши мумкин. Албатта, бепул. Шаҳарда қорли йўлакларнинг аҳволи, об-ҳавосининг қандай бўлиши, қор сифати ҳақида маълумот берувчи телефонлар танаффуссиз ишлаб туради.

Норвегияни чанғичилар жаннат деб атайдилар, чунки бу мамлакат ҳудудида ҳатто жазирама ёз кунлари ҳам табиий қор устида чанғи учиш имконияти бор.

Лиллехаммер шаҳридан бир неча соатлик йўл четроқда мамлакатдаги йирик ёзги ўйингоҳ жойлашган бўлиб, ёз фасли давомида бу ерда 60—70 минг чанғичи дам олади. Мамлакатнинг энг кучли профессионал спортчилари ҳам халқаро мусобақаларга шу ерда тайёргарлик кўрадилар.

Илҳом ИСМОИЛОВ.

** Танишинг: олимпиадачиларимиз*

ҚАЛДИРҒОЧЛАРДАН БИРИ

Қисқача маълумот: Муслим Сатторов, 1965 йилнинг 12 ноябрида туғилган. Уйланган. Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институтини тамомлаган.

Фигурали учиш бўйича Ўзбекистоннинг бир неча бор чемпиони, Осиё Кубоги (Япония), Финляндияда ўтказилган «Хансон Кубоги» иштирокчиси, «Оқ денгиз ўйинлари» турнирининг икки карра чемпиони, Пахомова хотира турнирининг икки карра совриндори.

1979 йилдан 1990 йилга қадар 54 та мусобақада иштирок этиб, уларнинг 26 тасида совриндори соҳиби бўлган. Биринчи мураббийси — Алексей Николаевич Трушков.

Мақоламиз қаҳрамонини аввалига Тошкентдан ахтардик. Унинг Олимпиада ўйинларига тайёргарлик кўриш учун Москвага жўнаб кетганлиги, юртимизга фақатгина Норвегиянинг Лиллахаммер шаҳрида маҳоратини намойиш этгачгина қайтишини эшитиб оила аъзолари билан суҳбатлашишни лозим топдик. Муслим Сатторовнинг онаси Зуҳра опа мақсадимизни тинглаб уйга таклиф этдилар.

— Асли биз Қрим татарлариданмиз, — дея сўз бошлади Зуҳра опа. — Замона зайли билан миллатимиз қувғинга учраб мана шу томонларга келиб қолдик. Ўзбек маҳалласида яшадик, ўзбек миллатининг урф-одатларини, тилини ўргандик, дўстиноқ турмуш кечирдик. Фарзандларимиз ҳам Тошкентнинг ўзбек маҳаллаларида туғилишди. Маҳаллий миллат болаларидан ёру дўст орттиришди.

Кейинчалик бизга Талабалар шаҳарчаси ҳудудидаги уйлардан хона ажратиб беришгач шу ерга кўчиб ўтдик.

— Хонадонингиз «Алпомиш» спорт саройининг ёнгинасида экан. Муслим аканинг спортга ошно бўлишида бунинг ҳам таъсири бўлгандир!

— Албатта. Спорт саройи қошидаги яхмалакка эга зал фойдаланишга топширилгач бу ерда Вена, Киев шаҳарларидан муз устида балет театрлари ташриф буюриб ўз санъатларини тез-тез намойиш эта бошладилар. Ўзбеклар диёрида оммавий бўлмаган қишки спорт турларига, жумладан, муз устида нафис учишга қизиқишнинг ортишида бу ижодий сафарларнинг ижобий роли катта бўлган. 70-йилларда очилган дастлабки тўгаракка аъзолар қабул қилиш бошланганда Муслим ҳам синовдан ўтиб қатнай бошлади. Ўшанда у атиги беш ёшда эди.

— Демак, ўғлингиз йигирма уч йилдан буён муз устида эканда!

— Ҳа, ҳатто шифокорларнинг қатъий норозилигига қарамай ҳамон муз устида.

— Яъни!

— Муслимни ёшлигида тиббий назоратдан ўтказган шифокорлар унинг юрагида хасталик мавжудлигини аниқлаб, муз устига чиқишни таъқиқлаб қўйгандилар. Лекин у ҳеч кимнинг сўзига қулоқ солишни ҳам истамади. Йиғлади-сиқтади. Бола эмасми, кўнгли ўксимасин деб мураббийсидан, мусобақаларда қатнашмаса ҳам, бошқалар каби маълум бир дастур асосида шуғулланмаса ҳам дил хуши учун яхмалак отиб юрса деб, илтимос қилдим.

— Оқибати нима бўлди!

— Аввалига бироз азоб берган бўлсада, организми ёш эмасми, хасталикни енгди. Бунда, менимча, Муслимнинг спортга бўлган муҳаббати, иродаси кучли экани ҳал қилувчи ролни ўйнади.

— Авлодларингизда Муслим акадан бошқа спортчи бўлганми!

— Акаси Наримон ҳам қишки спорт турларига қизиқарди. Яхшигина хоккей ўйнарди. Муслимни муз устида тик туришга ҳам унинг ўзи ўргатганди. Кечагидай ёдимда, Наримон оёғига илк бор коньки кийиб ях устига чиққан 5 яшар Муслимни майдоннинг қоқ марказига қўйилган конфетни олиб келишга мажбур қилганди.

Афсуски, Наримонни тақдир менга кўп кўрди. Ҳарбий хизматдан қайтмади.

Муслим Сатторов билан Зарема Усеинованинг турмуш қуришганига бир йил ҳам бўлгани йўқ. Тақдир ҳазилини қарангки, фарғоналик қиз ва тошкентлик йигит Симферопольда танишиб бир-бирларига кўнгил қўйишди, турмуш қуришди.

— Зарема, умр йўлдошингизга сиз қандай таъриф бера оласиз!

— Аввало, иродали, жуда маданиятли, ҳар қандай оғир дамларда ҳам қўлини сигарет ёки спиртли ичимликка югуртирмайдиган, ўз касбини беҳад севадиган инсон.

— Спортдан ташқари қандай қизиқишлари бор!

— Нишонлар, маркалар йиғишни ёқтиради.

— Адашмасам, Муслим ака катта спортдан кетиб мураббийлик қилаётганди. Яна музга қайтишига нима мажбур қилди!

— Чиндан ҳам. Муслим акамларнинг мусобақаларда қатнашмай қўйганига уч йил бўлганди. Лекин шогирдлари Динора Нурдбоеванинг шериги айрим сабабларга кўра спортдан четлатилди ва у ёлғиз қолди. Олдинда йирик турнирлар кутаётганди. Уларда Динорадек истеъдодли қизнинг иштирок этолмай қолиши шундоқ ҳам эндигина қад ростлай бошлаётган Ўзбекистон муз устида нафис учиш санъати учун йўқотиш бўларди. Шуларни ҳисобга олиб, тажрибали устозлари билан маслаҳатлашиб Муслим ака яна катта спортга қайтди.

Шу пайт телефон қўнғироғи жиринглаб қолди. Омадни қарангки, Москвадаги «Олимпия» спорт саройида қишки Олимпиада ўйинларига тайёргарлик кўраётган Муслим Сатторов қўнғироқ қилаётган экан. Вақт жуда камлиги учун атиги икки савол беришга улгурдик.

— Муслим ака, Сизлар Ўзбекистон шарафини шундай йирик мусобақада ҳимоя қилишга бел боғлаган биринчи қалдирғочлардансиз. Тайёргарлик қандай кетяпти!

— Афсуски, бизнинг тайёргарлик кўришимиз учун ажратилган вақт жуда қисқа, атиги уч ой эди. Бу муддат ичида кўп нарсага улгуриш амри-маҳол.

— Ўз имкониятларингиздан келиб чиққан ҳолда нечанчи ўринни кўзлаяпсизлар!

— Рақибларимиз жуда кучли. Лекин биз ҳам анойи эмасмиз. Насиб қилса юртимиз шарафини муносиб ҳимоя қиламиз. Спортда маълум бир ўринни эгаллайман деб башорат қилиш қийин.

Албатта, спортчиларимизнинг қандай натижаларга эга бўлишини вақт кўрсатади. Асосий синовларнинг бошланишига ҳам саноқли кунлар қолди. Уларнинг қандай натижа кўрсатишларига қарамай, республикамиз шарафини ҳимоя қилишдек бахтга мушарраф вакилларимиз мустақил юртимиздан Олимпиада ўйинларига парвоз қилган биринчи қалдирғочлар сифатида ўзбек спорти тарихидан жой оладилар.

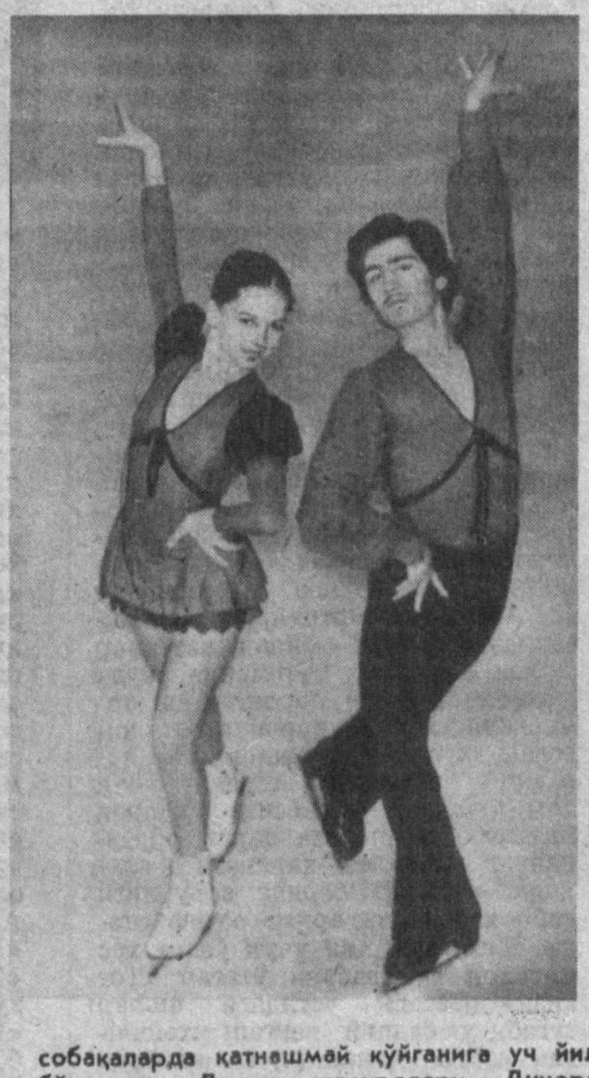

СУРАТДА: Муслим Сатторов биринчи шериги Оксана Московкина билан.

Козим Улмасов сурати.

РАҚАМЛАР ТИЛГА КИРГАНДА

⊙ Олимпиада ўйинларининг барча асосий баҳслари Лиллехаммер шаҳрининг 58 километрлик доираси ичида ўтади.

⊙ Спортчилар спортнинг ўн икки тури — бобслей, хоккей, шорт-трек, фристайл, муз устида фигурали учиш, чана пойгаси, тоғ чанғиси, конькичилар пойгаси, трамплиндан сакраш, биатлон, иккикураш, чанғичилар пойгаси бўйича 55 та қонун-қоидага бўйсунган ҳолда куч синашадилар.

⊙ 1992 йилги қишки Олимпиада ўйинларида 55 комплект совринлар учун баҳс олиб борган бўлсалар, бу сафар мукофотлар сони 61 тага етди.

⊙ Дунёнинг йигирма беш йирик компанияси мусобақа иштирокчилари ва мухлисларга ўз маҳсулотларини намойиш этиш ва тарқатишга рухсатнома олган.

⊙ Ўйинлар мобайнида ҳар олтмиш дақиқада поездлар Олимпиада мусобақалари ўтаётган ҳудудга 5 минг 500 тагача мухлисни етказиб боради.

⊙ Олимпия ҳудудида 34 та кабель телевидениеси учун 11 минг 500 та алоқа нуқтаси барпо этилди.

⊙ Лиллехаммерга 60 та давлат ўз иштирокчиларини юборади.

⊙ Дунёнинг турли бурчаклари билан тез ва соз алоқа боғлаш имконини яратиш учун 14 минг дона телефон аппаратлари ўрнатилади.

⊙ Қишки ўйинларни қарийб 2 миллиард томошабин ойнаи жаҳон орқали томоша қилади.

⊙ Шаҳарда жамоат тартибини сақлаш ва кўча ҳаракатини мувозанатга келтириб туриш мақсадида 2 минг полиция зобити, 8 минг 500 та кўнгиллилар гуруҳи ва ҳарбий қисмлар сафарбар этилади.

⊙ Олимпиада ўйинлари давомида 344 минг дона нон ва бир миллион сосиска сотилиши мўлжалланмоқда.

⊙ Лиллехаммер Олимпиадаси ўйинларига жами 1,5 миллион дона чипта сотилди. Уларнинг 900 мингтаси норвегияликларга (бу мамлакат аҳолисининг барчаси мусобақаларни бевосита ўйингоҳларда кўриш имконига эга бўлади демакдир), қолган қисми чет давлатлардаги спорт ишқибозларига насиб этди.

⊙ Олимпиада ўйинлари тарихида илк маротаба болалар учун махсус арзонлаштирилган чипталар чоп этилади. 16 ёшга тўлмаган болалар чиптаси катталарникидан уч баробар арзондир.

⊙ Лиллехаммер Олимпиада ўйинларига сарфланган харажат миқдори Норвегиянинг миллий пул бирлигида тахминан 7 миллиардни ташкил этмоқда.

Саҳифани Шуҳрат АРМОН тайёрлади.

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

«СОҒЛОМ АВЛОД УЧУН»
ХАЛҚАРО НОҲУКУМАТ ХАЙРИЯ ВАҚФИ
Вақф рамзий нишонининг энг яхши хомаки чизмаси учун
ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Танловда барча фуқаролар, жамоалар, корхоналар ва муассасалар иштирок этишлари мумкин.

Танлов қатнашчилари олдига қўйилган вазифа Вақфнинг Ўзбекистон Республикаси давлат тузилмалари, халқаро ташкилотлар ва жамоатчиликнинг Республикамиз бўлажак авлодларининг ирсий илдизларини яхшилаш ҳамда оналик ва болаликни муҳофаза қилишга қаратилган саъй-ҳаракатларини бошқариб боришдек асосий мақсадини ихчам тасвирий воситалар ёрдамида акс эттиришдан иборат.

Танловда иштирок этиш учун қуйидагилар тақдим этилади:

— Рамзий нишоннинг 30х30 см. ўлчамли планшетга туширилган рангли тасвири;

— тушунтириш мактубчаси.

Ишларни тақдим этиш муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Танлов ғолибига 100 минг сўм миқдорида мукофот белгиланган.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 33-78-74, 32-28-42.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Ўзбекистон шоҳкўчаси, 9-уй, 406-хона.

ЧЕТ ЭЛ ЭЛЧИХОНАСИ

Ҳар бирининг майдони 200—300 м² бўлган, марказдан 10—15 минутлик (машинада) **масофада жойлашган 3 та хусусий уйни**

ИЖАРАГА ОЛАДИ.

Уйлар бир-бирига яқин бўлгани маъқул.

4 та квартирали икки қаватли битта уй бўлса ҳам тўғри келиши мумкин.

Шунингдек, ЭЛЧИХОНА

35 ёшгача бўлган, ўзбек, рус ва инглиз тилларини яхши биладиган, ёзма таржима тажрибасига эга бўлган **аёлларни**

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Асосан компьютерда ва ёзув машинасида ишлай оладиганлар қабул қилинади.

Меҳнат ҳақи малака даражасига қараб тўланади.

Телефонлар: 33-71-89, 33-72-91, 33-14-38.

ҚОРХОНА

доимий ишлаш учун енгил автомашинага эга бўлган шахсларни

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ.

бензин учун нақд пул берилади. Келиб мурожаат этилсин.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Фарҳод кўчаси, 21 А-уй, 4-қават, 10-хона («Балиқчилик» концерни биноси, Фарҳод кўчаси ва Собир Юсупов кўчалари чорраҳаси олдида).

ТАШКИЛОТ
ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ ОМБОРДАН

пул ўтказиш йўли билан

«ТАБАНИ» ФИРМАСИНИНГ

(Покистон)

ФУТБОЛКАЛАРИНИ СОТАДИ

Телефон — 77-86-88.

«ҲАМДАМ» ФИРМАСИГА

ТИКУВЧИ ВА МОДЕЛЬЕР КЕРАК.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Форобий кўчаси, «Ўзгазлойиҳа» институти, 14-хона. **Телефонлар: 42-45-52, 42-44-55.**

ФУҚАРОЛАР ДИҚҚАТИГА!

Тошкент шаҳрида жойлашган барча алоқа бўлимлари ва обуна шохобчалари 1994 йил 10 февралдан бошлаб электр қувватидан фойдаланилгани учун пул тўловини қабул қиладилар.

«ТОШКЕНТ ПОЧТАСИ» ДАВЛАТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИ.

Акмал Икромов тумани коммунал фойдаланиш бошқармаси жамоаси 5-ижарачи корхона директори Б. Б. Юсуповга онаси

Зоҳида Бобохоновна ЮСУПОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент чанқовбосди ичимликлар заводи жамоаси завод директори

Темур Каримович КАРИМОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент шаҳар Марказий банки бошқармаси раҳбарияти ҳамда Чилонзор бўлими ходимлари Чилонзор Марказий банки бошлиғи Т. Т. Тўраевга қизи

ЛОЛАХОНнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг «Фан» нашриёти ва «Фан ва турмуш» ойномаси жамоалари Улуғ Ватан уруши фахрийси, ойноманинг собиқ бўлим мудири

Илҳом ОРИПОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қилади ва марҳумнинг оила аъзоларига ҳамдардлик билдиради.

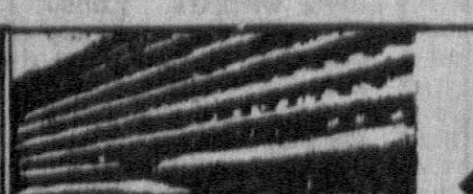

Тошкент оқшоми

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони — 000101.

ТЕЛЕФОНЛАР: хатлар — 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича 32-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП. Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Ҳажми — 3 босма табоқ.
Офсет. Қоғоз бичими А — 2
Нашр кўрсаткичи 64690.

■ Босмага бериш вақти 11.30 ■ Босмага берилди 11.30.

«ШАРҚ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

Буюртма Г—743. 14576 нусхада. 123456